

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

CILJEVI
ODRŽIVOG
RAZVOJA

2021 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA UN-a U BOSNI I HERCEGOVINI

SADRŽAJ

Predgovor	2
Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini	3
Partneri koji doprinose ostvarivanju ishoda	4
Ključni dešavanja u zemlji i regionalni	4
Podrška sistema Ujedinjenih Nacija Bosni i Hercegovini	6
Ključni rezultati postignuti u 2021. godini	8
Partnerstva i financiranje realizacije Agende 2030	18
Kohherentnost, djelotvornost i učinkovitost Ujedinjenih naroda	20
Evaluacije i pouke	21
Mobilizacija finansijskih sredstava i resursa	22
Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini u 2022. godini	23
Ključni partneri u oblasti razvoja	24
Partneri sa najvećim doprinosima u 2021. godini	25

PREDGOVOR REZIDENTNE KOORDINATORICE UJEDINJENIH NACIJA

Unatoč iskoracima na održivom razvoju u 2021. u Bosni i Hercegovini, zdravstveni, društveni i ekonomski efekti pandemije bolesti COVID-19 nastavili su kočiti i usporavati napredak. Pandemija je 2020. negativno utjecala na porodice, hitne službe, zdravstvene sisteme i ekonomiju. Ispred Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini izražavam iskreno saučešće svima koji su u ovom teškom periodu izgubili svoje najmilije.

Danas smo suočeni s rizikom da bi decenije društvenog i ekonomskog napretka mogle biti izbrisane te da možda nećemo ispuniti obaveze iz Programa održivog razvoja do 2030. Međutim, svaka kriza nosi sa sobom i prilike. I pored izazova, pandemija pruža jedinstvenu generacijsku priliku za bolju izgradnju budućnosti s pravednijim, zelenijim, naprednijim i inkluzivnijim oporavkom. Još je i važnije učinkovito iskoristiti tu priliku imajući u vidu trostruku krizu planete proisteklu iz klimatskih promjena, gubitka biološke različitosti i zagađenja, a odnedavno i posljedica sukoba u Ukrajini.

U Izvještaju o rezultatima Bosne i Hercegovine za 2021. utvrđuju se ključna postignuća agencija, fondova i programa Ujedinjenih nacija u saradnji s vlastima, civilnim društvom, privatnim sektorom, međunarodnim partnerima i građanima širom Bosne i Hercegovine na ubrzanju ostvarivanja Ciljeva održivog razvoja. Izvještaj naglašava nove načine odgovora na izazove, uključujući inovativne inicijative za ponovno osmišljavanje obrazovanja, poboljšanje zdravstvenih sistema, ulaganje u radna mjesta 21. vijeka, promociju pravedne i zelene energetske tranzicije te jačanje društvene kohezije i rada kako bi se osiguralo da niko ne bude izostavljen, posebno oni najranjiviji i marginalizirani.

Primjera radi, u martu 2021. Ujedinjene nacije su podržale nadležna tijela u nabavci vakcina putem COVAX-a, provele procjenu i modernizaciju hladnog lanca za skladištenje u cijeloj zemlji te podržale nabavke medicinske opreme i lične zaštitne opreme. Oklijevanje s vakcinacijom se rješavalo kampanjama za podizanje svijesti javnosti, dok je rad s volonterima Crvenog krsta/križa pomogao smanjiti pritisak na zdravstvene sisteme.

U maju su Ujedinjene nacije s Vijećem ministara Bosne i Hercegovine potpisale **novi Okvir Ujedinjenih nacija za saradnju na održivom razvoju (UNSDCF) za period 2021. do 2025.** U Okviru se navode zajednički prioriteti koji obuhvataju blagostanje, socijalnu zaštitu, upravljanje i mir, pri čemu se osigurava da najranjivije grupe ne budu izostavljene. Prioriteti se temelje na striktnoj analizi i usaglašeni su nakon sveobuhvatnih konsultacija širom Bosne i Hercegovine.

U avgustu su mladi iz Bosne i Hercegovine preuzeli različite naloge Ujedinjenih nacija na društvenim mrežama kao dio „**Mjeseca mladih**“, a trideset istaknutih predstavnika mladih raspravljalo je o svom radu i ciljevima tokom događaja za mlade u Banja Luci. Prilikom posjete izaslanice generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za mlade u oktobru mladi su iznijeli svoje prioritete i rješenja za svoju budućnost.

Nadalje, u avgustu su se vodeće informatičke kompanije i Privredna komora Federacije Bosne i Hercegovine obavezale na poštovanje principa osnaživanja žena, čime se otvara put drugim kompanijama i institucijama. U septembru je pokrenuta i Akcijska koalicija za tjelesnu autonomiju kao prvi dio generacijske ravnopravnosti u Bosni i Hercegovini. Do kraja godine uspostavljene su tri akcijske koalicije za generacijsku ravnopravnost uz učešće niza aktera.

U oktobru je **održana prva sedmica Ciljeva održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu** uz učešće više od 800 ljudi uživo i preko 70 lokalnih, regionalnih i globalnih govornika. Sedmica je realizirana u saradnji s novoosnovanim Vijećem za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, a temeljila se na ključnoj etapi sa formalnim usvajanjem **Okvira Ciljeva održivog razvoja za Bosnu i Hercegovinu** od strane Vijeća ministara, kao prve strategije održivog razvoja na nivou cijele zemlje unazad deceniju. Ove godine su dodijeljene i nagrade trećoj generaciji biznis lidera u okviru Ciljeva održivog razvoja kojima je obuhvaćeno 75 privrednih društava sa 106 prijava.

Na Dan UN-a 2021. održan **je prvi festival Ujedinjenih nacija #ZamisliPromijeni u Bosni i Hercegovini**. Različiti lideri, inovatori, preduzetnici, aktivisti i zajednice predstavili su na koji način sami svakodnevno daju svih pozitivnan doprinos. Stotine su se okupile u botaničkom vrtu Zemaljskog muzeja povodom proslave pozitivnih aktivnosti iz cijele zemlje.

Izvještaj ističe i brojne druge aktivnosti, uključujući program „Osmislimo obrazovanje ponovo!“ u okviru kojeg su se agencije Ujedinjenih nacija udružile s ministarstvima obrazovanja i IKT kompanijama kako bi premostile digitalni jaz i podržale učenike i nastavnike s novim vještinama. Program za smanjenje rizika od katastrofa osigurao je tehnologije i osposobljavanje za jačanje kapaciteta zemlje za koordinaciju i odgovora na rizike. Uz pomoć Ujedinjenih nacija posađeno je 17.000 novih stabala na 34 lokacije.

Tokom 2022., godine u kojoj se obilježava 30. obljetnica Bosne i Hercegovine kao države članice Ujedinjenih nacija, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini nastavit će nastojati ubrzati održivi razvoj u cijeloj zemlji, između ostalog, pružajući priliku za **bolju izgradnju s pravednijim, zelenijim, naprednijim i inkluzivnijim oporavkom**. Zajedno sa svima u Bosni i Hercegovini nastavljamo raditi na tome da niko ne bude izostavljen. Zahvaljujem vlastima, građanima i našim partnerima koji nastavljaju saradivati s Ujedinjenim nacijama na ovim naporima za #ZamisliPromijeni (#ImagineChange).

Ingrid Macdonald

Rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini

TIM UN-a U BOSNI I HERCEGOVINI

Tim Ujedinjenih nacija (UNCT) u Bosni i Hercegovini čini sedamnaest agencija, fondova i programa Ujedinjenih nacija. Njime predsjedava rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija, imenovana u svojstvu predstavnice generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za razvojne operacije u zemlji.

Kao porodica specijalizovanih agencija, UNCT saraduje s partnerima na podršci Agendi do 2030. i ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja. Spajanjem komparativnih prednosti različitih organizacija Ujedinjenih nacija u okviru saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj za period 2021. do 2025., Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini nude prilagođena rješenja za potrebe najranjivijih, ugroženih i onih kojima prijete socijalna isključenost u zemlji.

Rezidentne agencije

International
Labour
Organization

Projektni uredi sa prisustvom u zemlji

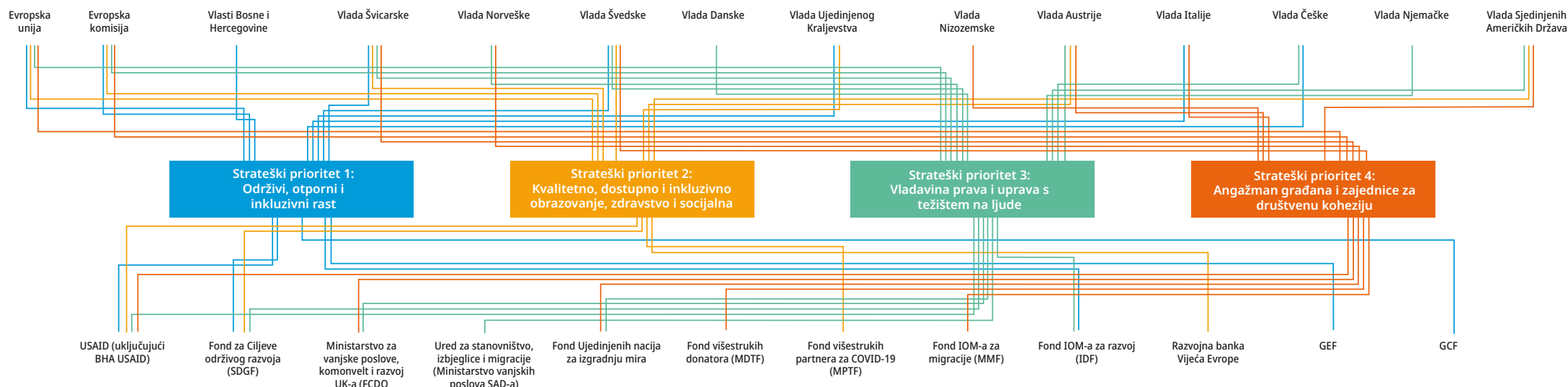

Nerezidentne agencije

KLJUČNI RAZVOJNI PARTNERI SISTEMA UJEDINJENIH NACIJA U ZEMLJI

Podržavajući ključan odgovor na COVID-19 i napore za oporavak te istovremeno jačajući napore za postizanje prosperitetnije, inkluzivnije, pravednije i zelenije budućnosti u cijeloj zemlji, u kojoj niko nije izostavljen, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini nastavile su 2021. sa novim partnerstvima i inicijativama.

KLJUČNI DOGAĐAJI U ZEMLJI I REGIONALNOM KONTEKSTU

Bosna i Hercegovina posljednjih je decenija ostvarila znatan napredak u razvoju. Značajna povećanja ekonomskog rasta i institucionalne stabilnosti popraćena su međusobno komplementarnim i dopunjujućim ciljevima pristupanja EU-u, te u novije vrijeme, Programom održivog razvoja do 2030.

U periodu od 1990. do 2019. očekivani životni vijek pri rođenju u Bosni i Hercegovini povećao se za 6,5 godina, srednji broj godina školovanja za 2,8 godina, dok je očekivani broj godina školovanja povećan za 2,2 godine.

U istom periodu, bruto nacionalni dohodak po glavi stanovnika se povećao za oko 737,8 posto unatoč kontinuirano visokoj stopi nezaposlenosti, pri čemu je 15,7 % radno sposobnog stanovništva 2019. godine bilo van radnog odnosa. Bosna i Hercegovina je

trenutačno na 73. mjestu prema Indeksu humanog razvoja.

Pandemija bolesti COVID-19 uzrokovala je 2020. pad domaće potražnje i nepovoljne vanjsko-ekonomske trendove, što je dovelo do naglog ekonomskog pada BDP-a od 3,2 %. Sa slabljenjem pandemije, Bosna i Hercegovina je premašila kako domaća, tako i međunarodna očekivanja, te ponovo počela bilježiti rast, uz povećanje BDP-a za 4 % u 2021. Unatoč takvom oporavku, niska stopa investicija, iseljavanje i nedostatak institucionalnih reformi i dalje predstavljaju izazov za održivi razvoj i smanjenje siromaštva.

Ekonomski efekat pandemije bolesti COVID-19 nesrazmjerno je pogodio najsiromašnije i najranjivije grupe stanovništva u zemlji. Mnogi su bili prisiljeni na veća zaduživanja kako bi zadovoljili osnovne potrebe,

dok su se djeca školskog uzrasta i porodice suočavali sa značajnim izazovima u pristupu obrazovanju. Lošije stanje mentalnog zdravlja u društvu i povećane obaveze u pogledu rada u domaćinstvu, brige i socijalnog rada naglasili su nedostatke u sigurnosnim mrežama u društvu i socijalnoj zaštiti.

[Saznajte više: Posljedice COVID-19 na društvo u Bosni i Hercegovini \(Druga Anketa o potrošnji domaćinstava\)](#)

Žene su nesrazmjerno pogođene. Sektori s najvišim stopama zaposlenosti žena iskusili su najveći gubitak radnih mjesta, dok je potražnja za neplaćenim radom u domaćinstvu, brizi i socijalnom radu produbila već

postojeće rodne nejednakosti, pri čemu su žene isticale povećanje broja sati koje provode u čišćenju, vođenju i održavanju domaćinstava te kuhanju. Istovremeno su ograničena kretanja i produblivanje ekonomskih i socijalnih udara u porodicama uzrokovali značajno povećanje stope nasilja nad ženama.

[Saznajte više: Rodna ravnopravnost u Bosni i Hercegovini](#)

Nakon nekoliko godina uzastopnih kriza, politička situacija u Bosni i Hercegovini dodatno se pogoršala 2021. Osporavanja ustavnog okvira zemlje i blokada donošenja odluka i imenovanja na nivou BiH dodatno

su osnažili političke blokade u kontekstu zabrinutosti da je sve veća politička polarizacija temeljna prepreka praktičnim reformama potrebnim za poboljšanje razvojnih izgleda za mnoge građane.

Uporedo s time, stalni slučajevi prijetnji i zastrašivanja civilnog društva, uključujući nezavisne novinare, povećali su zabrinutost u pogledu zaštite ljudskih prava svih širom zemlje te zaštite otvorenog prostora za građansko djelovanje. Na ekstremnom političkom spektru, govor mržnje nastavio se tokom 2021. manifestacijom etnonacionalističke retorike, povećanim brojem slučajeva veličanja osuđenih ratnih zločinaca i negiranja genocida koji i dalje koče napore na izgradnji povjerenja u zemlji.

Saznajte više: [Anketa o iseljavanju mladih u Bosni i Hercegovini](#)

Kao rezultat tih napetosti Bosna i Hercegovina se i dalje suočava s povećanim iseljavanjem, posebno među mladima gdje sve veći broj izražava opredjeljenje za napuštanje zemlje.

Saznajte više: [Nacionalni izvještaj o humanom razvoju: Socijalna inkluzija u Bosni i Hercegovini](#)

Unatoč ovim izazovima, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini i svi nivoi vlasti nastavili su raditi na postizanju prosperitetnije, inkluzivnije i zelenije budućnosti za sve. U aprilu 2021., Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini kojim se, nakon više od decenije, uspostavlja prvi strateški okvir za održivi razvoj za cijelu zemlju. Kao rezultat trogodišnjeg konsultativnog procesa, u Okviru se iznosi zajednička vizija budućih razvojnih prioriteta u okviru Ciljeva održivog razvoja, nadovezujući se na zahtjeve u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Proces je potpomogla Radna grupa za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, sastavljena od predstavnika tijela na nivou BiH, entiteta i vlasti Brčko distrikta.

U cilju osiguranja usklađivanja procesa strateškog planiranja širom zemlje s Okvirom za realizaciju Ciljeva održivog razvoja, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine formiralo je Vijeće za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini u aprilu 2021. Ciljevi održivog razvoja služe kao mehanizam za horizontalnu i vertikalnu integraciju relevantnih tijela i aktera te je pomogao osigurati potpunu usklađenost Strategije održivog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine za period 2021. do 2027. s Okvirom za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, dok se sličan proces odvija i u Republici Srpskoj i Brčko distriktu, kao i na kantonalnom i općinskom/opštinskom nivou.

PODRŠKA SISTEMA UJEDINJENIH NACIJA BOSNI I HERCEGOVINI PUTEV OKVIRA SARADNJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ U 2021. GODINI

U Okviru saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj za period 2021. do 2025. (UNSDCF) navode se četiri strateška prioriteta s pet ishoda za zajednički rad do 2025.:

Strateški prioritet #1 - Održivi, otporni i inkluzivni rast;

Strateški prioritet #2 - Kvalitetno, dostupno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita;

Strateški prioritet #3 - Vladavina prava i uprava s težištem na ljude;

Strateški prioritet #4 - Angažman građana i zajednice za društvenu koheziju.

Dana 20. maja 2021., rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija i predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine potpisali su novi petogodišnji Okvir saradnje za održivi razvoj (UNSDCF), kojim se iznova potvrđuje zajednička predanost radu u bliskom partnerstvu u cilju postizanja rezultata koji će svima u Bosni i Hercegovini pomoći da žive duže, zdravije, prosperitetnije i sigurnije.

Unatoč tome što je 2021. započela s novim valom bolesti COVID-19, akutnom nestašicom vakcina, prekidima u obrazovanju hiljada učenika i studenata te gorućom krizom upravljanja migracijama, u okviru UNSDCF-a ostvareni su značajni iskoraci u stvaranju novih partnerstava za održivi razvoj za Bosnu i Hercegovinu.

KLJUČNI REZULTATI OSTVARENI U 2021.

Tim Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNCT) dao je 2021. znatan doprinos **konvergenciji ekonomskog rasta te održivom i inkluzivnom razvoju**.

- Nakon donošenja Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, UNCT je pružio podršku vlastima u uspostavi **ekosistema za sistemsko finansiranje Ciljeva održivog razvoja** i time omogućio informisana i ciljana ulaganja javnih sredstava te mobilizaciju dodatnih sredstava. Provedeni su i zakonski i podzakonski okviri kojima se uređuje dosljedan sistem strateškog planiranja u oba entiteta, zajedno s novom Razvojnom strategijom za Federaciju Bosne i Hercegovine za period 2021. do 2027. i strategijama za 88 % lokalnih vlasti.
- Istovremeno su Ujedinjene nacije unaprijedile kapacitete zemlje za **socijalnu zaštitu koja može odgovoriti na krizne situacije**, pružajući podršku službama socijalne zaštite, upućivanjima u kriznim situacijama i protokolima pripravnosti za više od 26.000 korisnika, **uključujući preko 1.800 djece**.

Ujedinjene nacije također su dale važan doprinos **zapošljavanju i egzistenciji**:

- 17.544 žena i muškaraca ostvarili su benefite boljih životnih uslova, 450 osoba je dobilo nova radna mjesta, a gotovo 1.000 mladih – žene i ranjive grupe stanovništva – stekli su **preduzetničke i profesionalne** vještine koje su im pomogle da pristupe tržištu rada.

17.544 muškaraca i žena

je ostvarilo benefite boljih životnih uslova

1,000 mladih ljudi

su stekli preduzetničke i profesionalne vještine

- 30.600 je povezano s održivim lancima vrijednosti i ostvarilo koristi od povećanja prodajne cijene njihovih proizvoda za 30 %.

Ujedinjene nacije podržale su Bosnu i Hercegovinu u ispunjavanju međunarodnih obaveza i poduzimanju praktičnih reformi za podršku **dekarbonizaciji i energetske tranziciji**.

- Navedeno je uključivalo pomoć Bosni i Hercegovini (BiH) u predstavljanju **ažuriranih Utvrđenih doprinosa (NDC) u oblasti klime**, prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC), čime je zemlja iznova potvrdila svoju opredijeljenost ispunjavanju ključnog Pariškog sporazuma iz 2015. Podnošenjem tog dokumenta Bosna i Hercegovina se obavezala smanjiti emisije stakleničkih plinova za 33,2 % do 2030. i za gotovo 66 % do 2050. u odnosu na nivoe iz 1990.
- Istovremeno su povećane mogućnosti aktera širom zemlje za **zaštitu prirode i biodiverziteta**, uključujući kampanju za podizanje svijesti javnosti o važnosti zaštićenih područja za očuvanje biodiverziteta.

Udio važnih područja koja su određena kao zaštićena područja

povećao se za 2,7 %

Ujedinjene nacije dodatno su pružile podršku svim ministarstvima obrazovanja na **poboljšanju pristupa i kvalitete formalnog obrazovanja** za svu djecu, što je uključivalo uvođenje standarda, rješavanje problema nedostatka podataka u obrazovanju i pružanje inovativnih rješenja za digitalno učenje za podršku djeci i obrazovnim stručnjacima. Podrška je posebno usmjerena na osiguravanje boljih mogućnosti za najranjivije grupe, kao što su tražitelji azila, djeca u pokretu, djeca s invaliditetom i djeca bez

pristupa učenju putem interneta ili kombinovanom učenju.

- Ujedinjene nacije i njihovi partneri omogućili su osposobljavanje za **1.426 nastavnika** po digitalnom/kombinovanom učenju i doprinijeli poboljšanju kritičkog razmišljanja, preduzetničkih, digitalnih i „soft“ vještina među djecom, mladima i odraslima te su ažurirali preduzetnički plan i program i podržali okvire politika za stvaranje društva i radnih mjesta budućnosti temeljih na znanju.

Ujedinjene nacije i njihovi partneri omogućili su osposobljavanje za

1.426 nastavnika

po digitalnom/kombinovanom učenju

- Kako bi se odgovorilo na **obrazovne potrebe mlađe djece** i podučavalo o emocionalnoj pismenosti i samoregulaciji, snimljene su i emitovane **televizijske emisije, poput „Klinci naučnici“**, sa procijenjenim obuhvatom publike od otprilike 870.000, od čega oko 30.000 djece.

TV emisije, poput „Klinci naučnici“, su dosegli procijenjenu publiku od otprilike

870.000 od čega oko **30.000 djece**

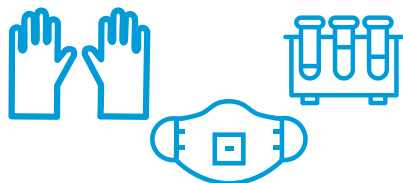

Ujedinjene nacije nastavile su aktivno podržavati vlasti u Bosni i Hercegovini u **smanjenju posljedica pandemije bolesti uzrokovane virusom COVID-19 u 2021.** Odgovor zemlje je osnažen s nabavkom vakcina, izgradnjom kapaciteta zdravstvenih radnika,

poboljšanjem sistema nadzora i izvještavanjem o vakcinaciji protiv bolesti COVID-19, uspostavom hladnog lanca i kampanjama za komuniciranje rizika koje su doprle do više od 3,7 miliona ljudi.

- Ujedinjene nacije osigurale su ličnu zaštitnu opremu, laboratorijski potrošni materijal, **komplete i lijekove za testiranje na COVID-19**, a do 100 zdravstvenih ustanova širom zemlje imalo je koristi od 10,4 miliona komada ključne **medicinske opreme i potrepština.**

100 zdravstvenih ustanova širom zemlje imalo je koristi od **10,4 miliona komada** ključne medicinske opreme i potrepština

©Joint Reimagine Education Programme

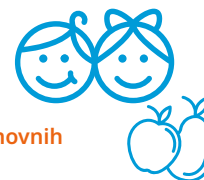
- Migrantima u pet privremenih prihvatnih centara širom Bosne i Hercegovine ponuđeno je 1.078 doza vakcina.

Ujedinjene nacije osigurale su dalje jačanje **rutinske vakcinacije** na nivou primarne zdravstvene zaštite s najmanje 3.500 djece obuhvaćene popratnim aktivnostima, s posebnim naglaskom na ranjive grupe kao što su romska djeca i maloljetnici u pokretu.

- Osim podrške otvaranju pet novih centara za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kroz vrtiće i škole – **prijatelje zdrave ishrane** osigurane su koristi za 2.000 djece u vrtićima i 1.000 učenika osnovnih škola.

2.000 djece u vrtićima i

1.000 učenika osnovnih škola su imali koristi od **Prijatelja zdrave ishrane.**

- Ujedinjene nacije su podržale **pokretanje programa vakcinacije protiv humanog papiloma virusa (HPV)**, što je velika prekretnica u borbi protiv raka grlića maternice među ženama.

Tokom protekle godine Ujedinjene nacije nastavile su pružati podršku **sprečavanju, suzbijanju i rješavanju nasilja nad ženama i djevojčicama u Bosni i Hercegovini.**

- Agencija za rodnu ravnopravnost Bosne i Hercegovine dobila je podršku u osnivanju tri krizna centra za slučajeve silovanja, a pružatelji zdravstvenih usluga su osposobljeni pružati **psihosocijalnu podršku ženama žrtvama rodno uslovljenog nasilja.** Osim toga, 693 stručnjaka, uključujući sektor obrazovanja i policiju, povećalo je svoje kapacitete za sprečavanje i odgovor na nasilje na internetu.

©UNICEF

- Djeca su imala koristi od povećane svijesti o nasilju nad djecom, uključujući 18.840 djece do kojih se došlo u školama te 14.000 učesnika vannastavnih aktivnosti.
- Ukupno 343,722 djece, roditelja i njegovatelja dobilo je podršku kod **mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške** i poruka, uključujući 5.862 djece obuhvaćenih direktno kroz usluge.

343,722 djece, roditelja i njegovatelja
dobilo je podršku kod

mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške.

Radeći na rješavanju izazova uslijed povećanog nezakonitog toka migranata i tražitelja azila zapadnobalkanskom rutom, Ujedinjene nacije pružile su direktnu pomoć za više od 15.000 migranata i tražitelja azila te podržali **jačanje upravljanja migracijama u Bosni i Hercegovini**. Time je pokrenut prijenos odgovornosti za koordinaciju odgovora na migracije i upravljanje prihvatnim centrima i službama za pomoć migrantima na relevantna domaća tijela te je u novembru 2021.

pokrenut novi privremeni prihvatni centar „Lipa“. Centar je izgrađen putem IOM-a sredstvima EU-a, a **opremljen je za pružanje zaštite i senzibilizirane pomoći za do 1.500 migranata i tražitelja azila**, uključujući odrasle osobe, porodice i maloljetnike bez pratnje. PPC „Lipa“ je prvi prihvatni objekat kojim upravlja Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine putem Službe za poslove sa strancima.

Novi PPC je opremljen je
za pružanje zaštite i
senzibilizirane pomoći za do

1.500 migranata i tražitelja azila

Agencije Ujedinjenih nacija podržale su zajednice i lokalne vlasti u Bosni i Hercegovini u jačanju socijalne kohezije i izgradnje mira.

- Ujedinjene nacije podržale su učešće više od 7.400 građana u javnom životu i donošenju odluka na lokalnom nivou putem foruma mjesnih zajednica.
- Ujedinjene nacije su uključile više od 1.500 mladih u izgradnju kapaciteta i **inicijative na nivou** zajednice kojima se promoviraju dijalog, društvena kohezija i uvažavanje različitosti, a kako bi se obuhvatile i uključile marginalizovane i zajednice u nepovoljnom položaju.

Ujedinjene nacije su
uključile više od

1.500 mladih

u izgradnju kapaciteta i
inicijative na nivou zajednice

Video: Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini: 2021.

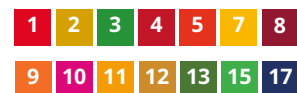

STRATEŠKI PRIORITET 1

Održiv, otporan i inkluzivan rast

Ishod 1. Do 2025. ljudi će imati koristi od otpornog, inkluzivnog i održivog rasta koji se osigurava konvergencijom ekonomskog razvoja i upravljanjem okolišem i kulturnim resursima.

Usklađivanje s Ciljevima održivog razvoja:

Agencije Ujedinjenih nacija koje daju doprinos:

FAO, IFAD, ILO, IOM, UNW, UNDP, UNDRR, UNECE, UNEP, UNESCO, UNFPA and UNICEF.

Budžet:

Ujedinjene nacije su dale važan doprinos **provedbi ključnih politika i zakona o klimatskim promjenama**, uključujući Plan za utvrđene doprinose (NDC) i Provedbeni plan za Strategiju finansiranja borbe protiv klimatskih promjena te Zakon o zaštiti

zraka Federacije Bosne i Hercegovine. Ujedinjene nacije podržale su vlasti u izradi „Smjernica i preporuka za ublažavanje efekata pandemije COVID-19 na okoliš i ekonomiju Bosne i Hercegovine“.

Ovi naponi su osnaženi mjerama **dekarbonizacije** i **energetske efikasnosti**. Uz podršku Ujedinjenih nacija, urađena je rekonstrukcija 42 javna objekta s koristima za 203.101 ljudi te smanjena potrošnja energije u javnom sektoru sa 198 na 196 kWh/m². Osmišljen je prvi informacijski sistem o stakleničkim plinovima i sada se koristi kao institucionalni izvor podataka za praćenje klimatskih promjena. U 2021., pokrenuta je i internetska stranica za prodaju www.TvojCO2.ba sa ponudom nabavke i sadnje stabala. Putem ove digitalne platforme, 132 pojedinca i 38 kompanija izvršile su kupovinu preko 17.000 novih stabala posađenih na 34 lokacije. Ta će stabla apsorbirati 20 kilotona CO₂ tokom svog životnog vijeka, što odgovara nivou CO₂ koji prosječno godišnje proizvede 10.000 automobila na benzin. Ujedinjene nacije podržale su tijela i komunalna preduzeća u **smanjenju potrošnje goriva za prevoz komunalnog otpada** i uvođenju niskouglijičnih alternativa za transport i prikupljanje otpada.

Zasađeno je

17.000 stabala na 34 lokacije, koja će tokom svog životnog vijeka apsorbirati

20 kilotona CO₂

Nadalje, Ujedinjene nacije su podržale otpornost aktera u cijeloj zemlji. Naime, 42 jedinice lokalne samouprave uključile su aspekte klimatskih promjena, **upravljanja rizicima od katastrofa** i energetske učinkovitosti u svoje lokalne razvojne strategije i budžete ili uvele ocjene otpornosti na katastrofe. Tijela su dobila podršku u procjeni otpornosti sistema javnog zdravlja i davanju prednosti mjerama usmjerenima na njihovo jačanje, kao i u izradi „Mape puta za tehničke preglede na putevima u Bosni i Hercegovini“. Poboļjšani su **kapaciteti** lokalnih aktera civilne zaštite za koordinaciju i upravljanje kampovima kako bi ih se pripremlilo za odgovor na situacije gdje će većem broju stanovništva biti potrebno privremeno sklonište, između ostalog, u kontekstu prirodnih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama. Osnaženi su kapaciteti 33 ljekara iz sedam općina za **pružanje zdravstvenih usluga ranjivim grupama**

stanovništva u hitnim slučajevima. Kao dopunu tim naporima, Ujedinjene nacije su pružile podršku privatnom sektoru i poljoprivrednicima kako bi povećali svoju otpornost na klimatske promjene. Uspostavljen je integrisani alat koji, na primjer, pomaže u međusobnom povezivanju energetske i vodnih sistema te upravljanju utjecajem proizvodnje energije na vodne sisteme. Nadalje, ažurirane su smjernice i najbolje prakse za mikropreduzeća, mala i srednja preduzeća za isporuku energetske učinkovitih proizvoda i osiguravanje opreme za obnovljivu energiju za Bosnu i Hercegovinu.

UNCT je pružio ekonomsku podršku širokom rasponu aktera u zemlji u okviru pomoći za oporavak od pandemije COVID-19, uključujući BiH i entitetska ministarstva te 13 organizacija za podršku poslovnom razvoju. Kao rezultat toga **razvijene su njihove sposobnosti da predvode i podržavaju digitalnu transformaciju privrede.** Oslanjajući se na tehnologije, Ujedinjene nacije su podržale razvoj **internetske platforme u Federaciji Bosne i Hercegovine** kojom se u potpunosti digitalizira utvrđivanje kriterija prihvatljivosti malih preduzeća i individualnih preduzetnika za dodjelu javne finansijske podrške. Zahvaljujući tome, 20.000 malih preduzeća i preduzetnika dobilo je hitnu podršku u ukupnom iznosu od 35 miliona dolara kao subvenciju za prevazilaženje negativnih učinaka krize uzrokovane virusom COVID-19.

20.000 malih preduzeća i preduzetnika je dobilo hitnu podršku u ukupnom iznosu od

35 miliona dolara kao subvenciju

Pomoć su dobile i službe za zapošljavanje pri uspostavljanju internetske platforme za učenje „Putovanje kroz učenje preko interneta“, koja nudi internetske kurseve o monitoringu i evaluaciji uspješnosti službi za zapošljavanje, izradi profila njihovih klijenata i programima aktivnih mjera na tržištu rada. Primjenjujući način rada platforme, Ujedinjene nacije omogućile su uspostavljanje 12 lokalnih klsterskih platformi koje su okupile

općinske/opštinske donositelje odluka, akademsku zajednicu, privatni sektor i predstavnike organizacija poljoprivrednika radi informisanja javnosti i usmjeravanja ulaganja kako bi se zagarantovala dugoročna konkurentnost poljoprivrednog sektora. Deset općina/opština dobilo je podršku za razvoj lokalnih planova za poljoprivredu i ruralni razvoj ili planova za razvoj turizma, kojima se utvrđuje tok razvoja tih sektora. Konceptualizacija prvog naučno-tehnološkog parka u Banja Luci pokrenuta je uz podršku Ujedinjenih nacija.

Primjenom **principa pametnog rasta kako bi se ubrzao zeleni ekonomski rast u privatnom sektoru** 240 preduzeća iz različitih industrija (poljoprivreda, IT, turizam, tekstilna industrija, odjeća i obuća) imala su priliku povezati se s različitim lancima vrijednosti i time poboljšati svoju konkurentnost i uvesti zelene poslovne modele. Ukupna vrijednost privučenih investicija privatnog sektora kao rezultat podrške UNCT-a iznosila je 6,9 miliona dolara. Za sektore proizvodnje tekstila, odjeće, kože i obuće izrađene su smjernice za sigurnost na radu. Pokrenut je internetski alat za samoprocjenu „**Digitalni puls**“ kako bi se preduzećima pomoglo da procijene

svoj stepen digitalnog poslovanja, pa je tako 800 preduzeća procijenilo svoju digitalnu zrelost i na internetu dobilo prilagođene savjete o tome kako poboljšati svoje poslovanje u digitalnom sektoru. U okviru takmičenja za cijelu zemlju, odabrana je treća generacija poslovnih lidera sa 22 preduzeća, nagrađenih za njihov doprinos zelenoj privredi. Deset preduzeća je podržalo principe osnaživanja žena.

Ujedinjene nacije nastavile su koristiti **potencijal dijaspora** za razvoj Bosne i Hercegovine. Omogućile su i **kontinuirani prijenos znanja iz bh. dijaspora institucijama** i ojačali kapacitete vlasti za iskorištavanje resursa i znanja iz dijaspora za ekonomski razvoj putem **digitalnog internetskog portala**. Ujedinjene nacije podržale su osnivanje organizacije bh. dijaspora u Njemačkoj kako bi im omogućili zajednički glas i podršku razvoju Bosne i Hercegovine.

Ukupna vrijednost investicije u privatni sektor

 6.9 miliona dolara

Naglasak je stavljen na poboljšanje **preduzetničkih i profesionalnih vještina** mladih i žena iz udaljenih područja, dugotrajno nezaposlenih osoba, osoba s invaliditetom i nacionalnih manjina, što je pomoglo u stvaranju 125 novih preduzeća (45 novoosnovanih preduzeća) od kojih 54 vode žene. UNCT je dao doprinos **poboljšanju egzistencije u ruralnim područjima za male porodične poljoprivrednike koji su izostavljeni**, pa je tako 40 domaćinstava proizvođača malog voća i bobica dobilo sadnice i opremu u kombinaciji s izgradnjom kapaciteta kako bi se povećala njihova otpornost. **Akciona koalicija za ekonomsku pravdu i prava**, usmjerena na ekonomiju brige, pokrenuta je u partnerstvu s Agencijom za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine i dva entitetska gender centra. Postojeći nesrazmjer u vezi s ekonomskim položajem žena u Bosni i Hercegovini obrađivan je u okviru dvije ključne studije i to „Ekonomsko osnaživanje žena u Bosni i Hercegovini“ i „Otpornost preduzeća u vlasništvu žena“.

Poboljšani su kapaciteti tijela za **planiranje korištenja zemljišta i industrijsku sigurnost** uz pojačanu saradnju i koordinaciju među relevantnim stručnjacima unutar zemlje i u inostranstvu. U skladu

sa Stockholmskom konvencijom i Montrealskim protokolima **poboljšani su kapaciteti nadležnih tijela** za rješavanje pitanja **postojanih organskih polutanata**, kao i za izradu planova upravljanja okolišem za tri prioritete lokacije kontaminirane postojanim organskim polutantima te reviziju relevantnih regulatornih okvira.

Stalna postavka u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine otvorila je svoja vrata javnosti prvi puta od 1992., nudeći selekciju jedinstvenih arheoloških artefakata kroz prikaz materijalne i kulturne baštine Bosne i Hercegovine od prahistorijskog doba. Muzej savremene umjetnosti Republike Srpske **poboljšao je pristup za osobe s fizičkim invaliditetom**, starijim osobama i osobama s poteškoćama u hodanju postavljanjem dizala za ovu novu publiku. Postignuta je veća uključenost publike u kulturni život, što je povećalo njenu dobrobit i stvorilo osjećaj pripadnosti i zajedničkog identiteta u skladu s principom da niko ne smije biti izostavljen. Ujedinjene nacije podržale su pokretanje **indikatora Kultura 2030.** u pet gradova. Cilj je bio pratiti napredak koji omogućuje doprinos kulture provedbi Ciljeva održivog razvoja na nacionalnom i lokalnom nivou te omogućiti ciljano donošenje politika u kulturi, temeljeno na dokazima.

Naše priče

Breskve umjesto jabuka

U cilju suzbijanja neželjenih posljedica temperaturnih fluktuacija uzrokovanih klimatskim promjenama, porodični voćnjak Vase Savića prilagođava se u svoju korist sa uzgojem breskvi.

Lokalne zajednice u Bosni i Hercegovini prepoznaju značaj unapređenja socijalne i dječije zaštite najugroženijih i ranjivih kategorija stanovništva u kriznim situacijama.

Lokalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa osposobljene su u području strateškog i akcijskog planiranja za upravljanje rizicima od katastrofa u sektoru socijalne zaštite.

Radomirka Alić – Ljubav je ženskog roda

Osnivačica poslastičarnice „Slatki Zaloga“ u Srebrenici pomiče sve granice šireći svoje poslovanje, podržano kroz program „BizUP“.

Zaboravljena izložba otkrivena tokom renoviranja muzeja

Nakon tri decenije, zahvaljujući energetske efikasnoj obnovi Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, javnost može vidjeti podsjetnik na prahistorijsko doba u obliku impresivnog monoksila.

Desetogodišnja saradnja umjetnika pretvara nuklearni bunker u umjetnički muzej

Pretvaranjem u stalnu postavku kojom se slave tolerancija i različitost, bunker je prevazišao istorijska ograničenja vlastite izgradnje i prerastao u prestižnu regionalnu instituciju kulture posvećenu očuvanju kulturne baštine, povezivanju mjesta, prostora i ljudi.

STRATEŠKI PRIORITET 2

Kvalitetno, pristupačno i inkluzivno obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita

Ishod 2. Do 2025. ljudi ostvaruju koristi od inkluzivnijih i kvalitetnijih obrazovnih programa usmjerenih na vještine 21. vijeka za veću zapošljivost, blagostanje i aktivno učešće u društvu.

Usklađivanje s Ciljevima održivog razvoja“:

Agencije Ujedinjenih nacija koje daju doprinos:

ILO, IOM, UNDP, UNESCO, UNFPA, UNHCR and UNICEF

Budžett:

Zahvaljujući nastojanjima Ujedinjenih nacija na zagovaranju tokom 2021., nije došlo do zatvaranja niti jedne od škola u Bosni i Hercegovini u školskoj 2021/2022. godini. Kako bi se riješio problem

nedostatka obrazovnih podataka, UNCT je proveo „Procjenu profesionalnih potreba nastavnika“ i „Ocjenu kvalitete učenja putem interneta i kombinovanog učenja“.

Osposobljeno je ukupno 1.426 nastavnika za digitalno/kombinovano obrazovanje. Od tog broja, 564 nastavnika osnovnih i srednjih škola osposobljeno je za korištenje Microsoftovih alata za pružanje kvalitetnog i inkluzivnog učenja, 600 nastavnika je osposobljeno za uključivanje medijske i informacijske pismenosti u svoj rad s učenicima, 215 nastavnika poboljšalo je svoje pedagoške i digitalne vještine za učenje na daljinu i kombinovano učenje, a 47 nastavnika učestvovalo je u radionicama o digitalnom TVET-u.

U Unsko-sanskom kantonu je osiguran sistem za upravljanje informacijama (IMS) i platforma za učenje na daljinu e-skole za osnovne i srednje škole. Podržan je i razvoj IMS-a za visoko obrazovanje u Republici Srpskoj. U partnerstvu s Microsoftom, osigurane su Office 365 A1 obrazovne licence za sve nastavnike osnovnih i srednjih škola (2.490) i učenike (27.222) u Unsko-sanskom kantonu.

Izradom **Tehničkih standarda za IKT alate u obrazovnom sektoru** nadležna tijela dobila su podršku u utvrđivanju osnovnih standarda za osiguranje IKT alata u obrazovne svrhe.

Kako bi se unaprijedilo inkluzivno obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju, Ujedinjene nacije pokrenule su uvođenje pomoćne tehnologije (AT) u obrazovanje, pri čemu su prednost dali augmentativnoj i alternativnoj komunikaciji (AAC) na dvije pilot lokacije i to Republika Srpska i Kanton Sarajevo. Nabavljen je softver AAC, osposobljeno je 54 stručnjaka (47 žena) za njegovo korištenje te razvijen prvi katalog pomoćne tehnologije za inkluzivno obrazovanje u Bosni i Hercegovini.

Pružanjem mogućnosti formalnog i neformalnog obrazovanja osigurana je pomoć za najmanje 1.314 djece u pokretu (381 djevojčica), uključujući kurs za digitalni jezik Akelius koji omogućava kombinovano učenje engleskog i drugih jezika te smještanje djece izbjeglica/migranta u programe stažiranja. Ujedinjene nacije zagovarale su uključivanje ugrožene djece u

sistem redovnog obrazovanja, uključujući djecu u pokretu i djecu pod međunarodnom zaštitom, te su podržali škole u toj praksi.

Inicijativa Ujedinjenih nacija „IT Girls“, čiji je cilj promocija digitalne pismenosti među djevojčicama i mladim ženama te **uklanjanje digitalnog jaza među spolovima**, proširena je na 24 srednje škole u oba entiteta, pri čemu je odabranim školama distribuirano 340 Arduino setova (platforma otvorenog koda koja se sastoji od programabilne ploče i softvera za pisanje i učitavanje kompjuterskog koda) zajedno s osposobljavanjem nastavnika. Obnovljen je i uveden plan i program u oblasti preduzetništva u dvije srednje škole u Sarajevu, čime s nastavnicima i učenicima pomaže u primjeni inovativnijih pristupa i stavova u njihovim rutinama usvajanja znanja.

Uvedena je metodologija za jačanje vještina 21. vijeka za aktivno i produktivno učešće adolescenata i mladih u društvu, s naglaskom na mlade iz marginalizovanih zajednica. Osigurane su koristi za 39 pružatelja usluga obrazovanja iz 25 srednjih škola u Unsko-sanskom kantonu, a najmanje 615 mladih steklo je vještine koje će im pomoći da pristupe tržištu rada. Pedeset djevojčica u dobi od 13 do 15 godina imalo je priliku otkriti svijet virtualne stvarnosti i 3D modeliranja

stvaranjem prototipa svog grada u budućnosti. Više od 300 mladih lidera pokrenulo je mnoštvo rješenja, od preduzeća, televizijskih predstava, aplikacija i internetskih stranica do prijedloga politika usmjerenih na poboljšanje položaja mladih u zemlji.

Kako bi se podržalo otvaranje radnih mjesta i razvoj IT sektora te riješio problem nedostatka vještina, Ujedinjene nacije provele su kvantitativna i kvalitativna istraživanja očekivanih potreba za vještinama za budući razvoj IKT sektora u Bosni i Hercegovini, a što će biti temelj Strateškog plana za razvoj vještina u sektoru informacijskih tehnologija. Osaženi su kapaciteti 29 nastavnika u digitalnom TVET-u.

Ukupno 300 stručnjaka iz privatnog sektora imalo je koristi od razmjene znanja o rodnoj ravnopravnosti promocijom zapošljavanja žena u dominantno muškim industrijama, kao što je metalna industrija.

300 stručnjaka iz privatnog sektora

je imalo koristi od razmjene znanja o rodnoj ravnopravnosti

Ishod 3. Do 2025. ljudi imaju pristup kvalitetnijim i inkluzivnijim zdravstvenim sistemima i sistemima socijalne zaštite.

Usklađivanje s Ciljevima održivog razvoja:

Agencije Ujedinjenih nacija koje daju doprinos:

IOM, UN Women, UNDP, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC and WHO

Budžet:

U 2021., Ujedinjene nacije su provele sveobuhvatnu procjenu hladnog lanca za program imunizacije te je pokrenuta stopostotna rehabilitacija hladnog lanca. Zahvaljujući podršci za gotovo 100 zdravstvenih ustanova širom zemlje (klinike, bolnice i zavodi za javno zdravstvo) nabavljeno je i isporučeno više od 10,4 miliona komada medicinskih proizvoda (medicinske potrepštine, lična zaštitna oprema i materijal za testiranje). Konkretnije, isporučeno je više od 830.000 komada lične zaštitne opreme za 29 ustanova socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ujedinjene nacije su nabavile laboratorijski potrošni materijal, tehničku opremu, uključujući dva najmodernija sekvencera cijelih genoma, donaciju deksametazona i drugih lijekova te 295.968 PCR testova.

Isporučeno je više od

830.000 komada

lične zaštitne opreme za 29 ustanova socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine

Kako bi našim partnerima pomogli da bolje odgovore na dezinformacije o COVID-19 i povećaju vakcinaciju, Ujedinjene nacije su nastavile pružati tehničku podršku relevantnim tijelima za formulisanje tačnih poruka utemeljenih na dokazima te organizovali osposobljavanje za stručnjake u javnom zdravstvu i komunikatore. Putem internetskih platformi obuhvaćeno je više od 3,7 miliona ljudi, blog vaccine.ba dosegao je 786.510 osoba, dok Facebook stranica bilježi obuhvat od 687.295, uključujući 328.500 interakcija. Povezivanje zdravstvenih tijela s Društvom Crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine dovelo je do obuhvata ukupno 246,577 osoba, dok je transport do mjesta vakcinacije osiguran za 1.976 osoba iznad 60

godina i 951 osobu s invaliditetom. Omogućeno je i praćenje 7.523 kontakta, te za 2.994 osobe da prime vakcine u svojoj zajednici. Izgrađen je kapacitet za otkrivanje novih varijanti ili novih patogena koji bi se mogli pojaviti u budućnosti.

Putem internetskih platformi obuhvaćeno je više od

3,7 miliona ljudi, blog vaccine.ba

dosegao je 786.510 osoba

Obuhvaćeno je preko 3.500 djece u okviru rutinskih aktivnosti imunizacije koje podržavaju Ujedinjene nacije. UNCT je zajedno sa svojim partnerima dovršio planove za pripravnost i odgovor na izbijanje ospica u Federaciji Bosne i Hercegovine te nastavio podržavati napore za rješavanje stavova protiv vakcina i ponovno uspostavljanje općeg povjerenja u imunizaciju. Osobe u pokretu uključene su u nacionalni program vakcinacije, pri čemu je 788 migranata primilo prvu, 286 drugu i četiri migranta su primila treću dozu.

Budući da COVID-19 i dalje utječe na djecu i porodice u 2021., UNCT je podržao izgradnju kapaciteta za više od 200 stručnjaka za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku. Takva podrška omogućila je da 343.722 djece, roditelja i njegovatelja dobije podršku i poruke od stručnjaka za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku, uključujući 5.862 djece i njegovatelja do kojih su službe direktno došle. Pristup savjetovanju putem [plavog telefona](http://plavog_telefona) povećao se na 8.550 poziva 2021., što je dvostruko više nego 2020. Pilot-programom s domovima zdravlja u Kantonu Sarajevo omogućeno je postavljanje 30 digitalnih zaslona u čekaonicama i hodnicima u devet domova

©Joint Reimagine Education Programme

zdravlja. Time je pojednostavljena komunikacija između zdravstvenih centara i pacijenata pružanjem tačnih, blagovremenih i dinamičnih informacija, posebno ranjivim kategorijama kao što su osobe koje su preživjele rodno uslovljeno nasilje, silovanje tokom rata i trudnice.

343.722 djece, roditelja i njegovatelja dobilo je podršku i poruke od

stručnjaka za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku

Ojačani su socijalni sistemi i sistemi za zaštitu djece, što je uključivalo donošenje smjernica za procjenu i upućivanje djece s poteškoćama u razvoju, protokole o saradnji među pružateljima socijalnih usluga i programe upućivanja. Nadalje, izrađen je Priručnik za izradu individualnog plana za rano prepoznavanje invaliditeta i adekvatno upućivanje, kao dio podrške reformi za djecu s invaliditetom. Hercegovačko-neretvanski kanton revidirao je svoj Zakon o socijalnoj zaštiti i 2022. dodijelio budžet za provedbu funkcionalne procjene, dok se Zeničko-dobojski kanton obavezao primjenjivati isti pristup sljedeće godine. U saradnji s ministarstvima socijalne zaštite i udruženjima i savezima socijalnih radnika na nivou entiteta inicirane su dvije sveobuhvatne entitetske strategije o socijalnoj zaštiti. Revidiran je nacrt Zakona Federacije Bosne i Hercegovine o podršci porodicama s djecom iz 2019. kako bi se povećala pokrivenost i osigurao jednak pristup dječjem doplatku, čime se inicijalni trošak povećao s 25 na 65 miliona KM. Izrađeni su akcijski planovi za socijalnu zaštitu i inkluziju u tri nove lokalne zajednice, uz podršku ugroženim porodicama i djeci koja su registrovana kao korisnici socijalne zaštite u okviru programa socijalnog preduzetništva.

Ujedinjene nacije podržale su vlasti u **rješavanju problema nasilja nad djecom**. Federacija Bosne i Hercegovine i Brčko distrikt donijeli su strateške programe i akcijske planove za borbu protiv nasilja nad djecom u digitalnom okruženju za period 2021. do 2024. Više od 700 stručnjaka unaprijedilo je svoje kapacitete za zaštitu djece žrtava nasilja i

zlostavljanja na internetu, sudske postupke u vezi s visokotehnoškim kriminalitetom koji uključuje djecu, prikupljanje digitalnih dokaza te identifikaciju i prijavljivanje nasilja na internetu. U saradnji s ministarstvima obrazovanja, pedagoškim zavodima i partnerskim organizacijama civilnog društva, više od 110.000 djece iz preko 320 škola imalo je koristi od sekundarnih programa prevencije kojima se djecu štiti od nasilja kroz rano utvrđivanje faktora rizika. Uspostavljeni su mehanizmi upućivanja za pružanje višesektorske i koordinirane podrške ugroženoj djeci u 75 općina/opština (11 u Federaciji i 64 u Republici Srpskoj).

U 36 općina/opština u oba entiteta, više od 2.000 pružatelja usluga iz sektora policije, pravosuđa, socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja i civilnog društva **unaprijedilo je svoje kapacitete za zaštitu žrtava nasilja u porodici**, uključujući upravljanje predmetima, informisanje žrtve i procjenu rizika te odgovor na seksualno nasilje. Novi nacrt Zakona o zaštiti od nasilja u porodici usvojen je u Zastupničkom domu i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine. U Republici Srpskoj izrađen je prijedlog politike za planiranje opštinskog budžeta za specijalističke usluge i nacrt izmjene pravilnika o finansiranju sigurnih kuća kako bi se poboljšao pristup specijalističkim uslugama.

Unaprijeđena je višesektorska koordinacija s dva entitetska gender centra i Sigurnom mrežom putem redovnih sastanaka višesektorskih timova i mehanizmima upućivanja kako bi se raspravljalo o pitanjima upravljanja predmetima i koordinacije. U Banja Luci je pokrenuta kampanja za podizanje svijesti o seksualnom nasilju i seksualnom uznemiravanju, sa obuhvatom više od 200.000 ljudi. Izrađen je prijedlog politika zajedno sa smjernicama za usluge u kontekstu seksualnog uznemiravanja u javnom prostoru. U cilju usmjeravanja procesa razvoja kapaciteta u okviru Ministarstva zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, UNCT je uspostavio certificiran sistem e-učenja za zdravstvene radnike koji pružaju usluge preživjelima rodno uslovljenog nasilja.

U Banja Luci je pokrenuta kampanja za podizanje svijesti o seksualnom nasilju i seksualnom uznemiravanju, sa obuhvatom više od 200.000 ljudi

U partnerstvu s Udruženjem „Vive ŽENE“ i Ministarstvom unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, policijski službenici iskazali su promjene u svom ponašanju, što je dovelo do povećanja broja zahtjeva za mjerama zaštite u prijavljenim slučajevima nasilja u porodici s 20 % u 2019. na 93 % u 2021. Ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine standardizovalo je svoj pristup osposobljavanju policijskih službenika prije aktivne službe o tome kako odgovoriti na nasilje u porodici kroz izradu plana i programa za osposobljavanje novih kadeta. Šest općina/opština dobilo je podršku u rodno transformativnom radu s pomoću pristupa „Zajednice kojima je stalo“ u kojem je učestvovalo više od 170 dječaka i djevojčica, devet vjerskih lidera i tri obrazovne ustanove s ciljem da postanu „škole izvrsnosti“.

Akcionni plan BiH za društvenu inkluziju Roma za period 2021. do 2025. je sada rodno osjetljiv i odražava prioritete Platforme za unapređenje prava i položaja Romkinja. Ukupno 385 žena i djevojčica, uglavnom Romkinja i stanovništva u ruralnim područjima, sada ima bolje informacije o uslugama zaštite koje su im dostupne u njihovim lokalnim zajednicama.

Naše priče

Asalin prvi školski dan

Asal je jedna od šezdeset dječaka i djevojčica iz privremenog prihvatnog centra za izbjeglice i migrante koji su se upisali u formalno obrazovanje u Sarajevu.

Digitalno učenje – Pogled u budućnost

Program „Osmislimo obrazovanje ponovo!“ radi u saradnji s nadležnim tijelima, školskim osobljem i učenicima u Bosni i Hercegovini kako bi se premostio digitalni jaz i krenulo ka budućnosti obrazovanja.

Policijski službenici u Bosni i Hercegovini pokreću pokret za borbu protiv nasilja nad ženama

U Tuzlanskom kantonu u Bosni i Hercegovini, prvi put u istoriji je kampanja okupila 1600 policijskih službenika koji se zalažu za okončanje nasilja nad ženama i preispituju štetne norme koje doprinose rodno uslovljenom nasilju.

Vakcine su uvijek spašavale živote u prošlosti, pa će i sada

Stariji građani Sokoca spremno su zavrnuili rukave i vakcinisali se kako bi zaštitili sebe i druge, dali doprinos i protiv pandemije COVID-19, ali i kako bi mogli češće vidati svoje unuke.

Romkinje progovaraju

Četiri Romkinje iz Kakanja dijele svoja iskustva u vezi s nasiljem i drugim ženama šalju poruku ohrabrenja.

385 žena i djevojčica iz marginalizovanih grupa sada ima bolje informacije o uslugama zaštite koje su im dostupne u njihovim lokalnim zajednicama

Osigurane su informacije i savjeti o pristupu pravima u vezi s azilom i drugim povezanim postupcima putem uspostavljene dvosmjerne komunikacije sa zajednicama, posebno na ulazima u zemlju i u privremenim prihvatnim centrima širom Bosne i Hercegovine. U okviru kampanje za generacijsku ravnopravnost pokrenute su tri zajedničke akcijske koalicije, pa je tako u Sarajevu pokrenuta akcijska koalicija za spolno i reproduktivno zdravlje i prava, a u Banja Luci, uz akcijsku koaliciju za ekonomsku pravdu i sigurnost, osnovana je i Akcijska koalicija za rodno uslovljeno nasilje, uz podršku Ujedinjenih nacija i u partnerstvu s Agencijom za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine.

STRATEŠKI PRIORITET 3

Vladavina prava i upravljanje usmjereno na ljude

Ishod 4. Vladavina prava i upravljanje usmjereno na ljude

Usklađivanje s ciljevima održivog razvoja:

Agencije Ujedinjenih nacija koje daju doprinos:

IOM, ILO, UNW, UNDP, UNDRR, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC and WHO

Budžet:

Planirano za 2021. 23.921.370 USD
Utrošeno za 2021. 47.357.440 USD

Kako bi se podržalo informisano planiranje politika i izdvajanje budžetskih sredstava za ostvarivanje Ciljeva održivog razvoja povezanih s obrazovanjem te kako bi se omogućila izrada i provedba inkluzivnijih rodno osjetljivih politika i okvira utemeljenih na dokazima te regulatornih okvira, UNCT je potpomogao [razvoj stručnih i tehničkih kapaciteta statističkih i obrazovnih ustanova](#), čime su [stvoreni ekosistemi statističkih podataka u području obrazovanja](#). Time se doprinosi osiguravanju principa „niko ne

smije biti izostavljen“ te je u skladu s relevantnim [obrazovnim strategijama na svim nivoima obrazovanja u Bosni i Hercegovini](#): Strategija razvoja obrazovanja Republike Srpske za period 2016. do 2021., Prioriteti za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2016. do 2026. te Poboljšanje kvalitete i relevantnosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u Bosni i Hercegovini, na temelju zaključaka iz Rige za period 2021. do 2030.

©UN Women

Ujedinjene nacije nastavile su podržavati entitetska resorna ministarstva zdravlja poboljšanjem okvira politika, uključujući izradu [standardnih operativnih procedura za medicinsku i psihosocijalnu podršku preživjelim žrtvama nasilja](#) i stvaranjem inovativnih informatičkih rješenja (botovi, sistemi za e-učenje, digitalne ploče), uz njihovu oglednu primjenu u devet domova zdravlja u Kantonu Sarajevo.

U godini u kojoj je obilježena 75. godišnjica UNICEF-a, relevantne domaće institucije [nastavile su provoditi Zaključne napomene po Konvenciji o pravima djeteta iz 1919.](#) U saradnji s Agencijom za statistiku Bosne i Hercegovine [proveden je pilot projekt Seta minimalnih indikatora zaštite djece za region Evrope i centralne Azije](#). Cilj je bio utvrditi informacije koje nedostaju i procijeniti kapacitete za upravljanje minimalnim podacima o zaštiti djece, uključujući podatke o nasilju nad djecom. Osim izazova povezanih s usklađenim upravljanjem podacima o pravima djece i siromaštvu djece, čime se podrivaju napori na politikama temeljenim na dokazima, programiranje i ulaganja u svim sektorima relevantnima za djecu, tek treba provesti istraživanje višestrukih indikatora (MICS), koje je izvor 33 indikatora po Ciljevima održivog razvoja, što u praktičnom smislu znači da su djeca i žene izostavljeni iz postupaka planiranja u nekim sektorima.

UNCT je pokrenuo uvođenje [integrisanog upravljanja predmetima \(ICM\)](#) između lokalnih centara za socijalnu zaštitu i službi za zapošljavanje s ciljem uspostavljanja upućivanja među pružateljima socijalnih usluga i povećanja zapošljivosti korisnika socijalne zaštite. Na temelju preporuka iz procjene radne snage u socijalnim službama izrađeni su trogodišnji akcijski planovi u oba entiteta i Brčko distriktu. Resorna ministarstva pokrenula su uspostavljanje sistema stručnog nadzora kojim će se doprinijeti sprečavanju sindroma izgaranja na poslu i zalagati se za povećanje broja socijalnih radnika tokom vremena.

Partneri vlasti u reformi [pravosudnih sistema za djecu](#) dobili su podršku unapređenjem pravnih regulatornih okvira, osposobljavanjem više od 300 stručnjaka, jačanjem procedura prilagođenih djeci i poboljšanjem upravljanja podacima. Visoko sudsko i tužilačko vijeće utvrdilo je 2021. minimalne standarde za prostorije za saslušanje koje su prilagođene

djeci, kao obavezne za sve pravosudne institucije. Federacija Bosne i Hercegovine i Brčko distrikt donijeli su [strateške programe i akcijske planove za borbu protiv nasilja nad djecom u digitalnom okruženju za period 2021. do 2024.](#) Više od 700 stručnjaka unaprijedilo je svoje kapacitete za zaštitu djece žrtava nasilja i zlostavljanja na internetu, sudske postupke, prikupljanje digitalnih dokaza te utvrđivanje i izvještavanje o nasilju na internetu. UNCT je osigurao podršku za zaštitu 3.314 [djece u pokretu](#), uključujući 1.878 maloljetnika bez pratnje (UAC) putem različitih instrumenata, poput zakonskog starateljstva, upravljanja predmetima, mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške kao i standarda zaštite, uz upravljanje sa četiri prostora prilagođena djeci za djecu u porodicama te obuhvata 1.227 djece bez pratnje.

Više od 700 stručnjaka

[unaprijedilo je svoje kapacitete za zaštitu djece žrtava nasilja i zlostavljanja na internetu, sudske postupke, prikupljanje digitalnih dokaza te utvrđivanje i izvještavanje o nasilju na internetu.](#)

Pogledajte [Smjernice o najboljim interesima djeteta](#) institucija u Bosni i Hercegovini i mreže nevladinih organizacija „Snažniji glas za djecu“, uz podršku UNICEF-a.

Kako bi se potaknula učinkovitost trostranog socijalnog dijaloga, **podržan je razvoj regionalnih alata za praćenje uspješnosti unutar ekonomskih i socijalnih vijeća na zapadnom Balkanu**, čime je unaprijeđen njihov učinak na donošenje politika i rješavanje radnih sporova te industrijske odnose. I Ekonomsko-socijalno vijeće i Agencija za mirno rješavanje radnih sporova Republike Srpske usvojili su regionalne okvire za referentne vrijednosti učinaka koji će poslužiti kao osnova za uspostavljanje softvera za uspoređivanje učinaka. Kako bi se povećali kapaciteti i obuhvat, UNCT je podržao znanje temeljeno na učinkovitim pristupima rješavanju rada na crno putem razmjene među inspektorima rada u Kantonu Sarajevu i Republici Srpskoj.

Podržani su i Globalni akcijski plan za iskorjenjivanje apatridnosti te opredjeljenja Bosne i Hercegovine da sistemski rješava preostala pitanja povezana s apatridnošću. Tražiteljima azila, izbjeglicama i osobama kojima je odobrena supsidijarna zaštita omogućen je pravedan i učinkovit postupak utvrđivanja statusa izbjeglice, pravna pomoć i pravni lijekovi te druga prava povezana s njihovim statusom, uključujući olakšanu naturalizaciju izbjeglica koje su u zemlji boravile pet godina. **U privremenim prihvatnim centrima registrovano je više od 15.000 migranata, za koje je osigurana i pomoć. Ojačano je upravljanje granicama i migracijama** upućivanjem dodatnih službenika Službe za poslove sa strancima (SPS) i Granične policije na mjestima ulaska i prostorijama za registraciju SPS-a, kao i nabavkom specijalizovane opreme i osposobljavanja.

U 2021. također je započeo i **prenos odgovornosti** za koordinaciju odgovora na migracije na Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine te upravljanje privremenim prihvatnim centrima na SPS. Nakon otvaranja prihvatnog centra s 1.500 kreveta ukupni kapacitet za prihvata iznosio je 5.280 mjesta i dovoljan je za smještaj migranata za koje se procjenjuje da su prisutni u zemlji. Ukupno je **206 migranata (uključujući troje maloljetnika) dobilo pomoć u dobrovoljnom povratku u svoje zemlje porijekla.** Dodatnih 175 osoba dobilo je pomoć kod reintegracije u svojim zemljama porijekla. UNCT je saradivao

sa SPS-om, policijskim službenicima, sudijama, tužiteljima i drugim relevantnim partnerima kako bi se **unaprijedila reforma sistema za borbu protiv trgovine ljudima** te je putem simulacijskih vježbi proveden novi pristup izgradnji kapaciteta nacionalnih aktera u cilju rješavanja problema nedostatka identifikacije (potencijalnih) žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracijskim tokovima. Radi bolje identifikacije ove kategorije (potencijalnih) žrtava, na temu mehanizma upućivanja osposobljeno je ukupno **502 polaznika, uključujući 250 članova osoblja iz privremenih prihvatnih centara.**

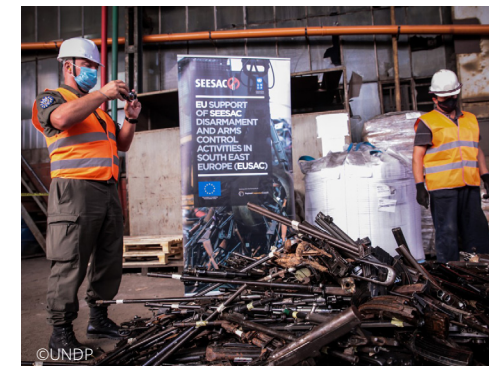
UNCT je pružio podršku vlastima u pokretanju izrade **Okvira za finansiranje Ciljeva održivog razvoja**, kojim će se dati procjena finansijskih sredstava potrebnih za postizanje postavljenih ciljeva do 2030. te utvrditi javni i privatni mehanizmi finansiranja i pristupi za mobilizaciju tih sredstava. Pružena je podrška entitetskim ministarstvima vodoprivrede, poljoprivrede i šumarstva za programe reformi vodnog sektora i inkluzivne procese u smislu politika, što je dovelo do izmjena Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine i osnaživanja lokalnih zajednica. Pružena je i podrška izradi Strategije za malo i lako naoružanje za period 2021. do 2024., donošenju strategije za sigurnost na cestama i strategije za ratne zločine, izradi nacrtu regulatornih okvira za internetsku sigurnost i akcijskim planovima za rodnu ravnopravnost za osam lokalnih vlasti. Uz korištenje tehnologija, UNCT je izradio digitalni alat, odnosno **platformu za javne konsultacije 2.0**, kako bi se povećala transparentnost i omogućilo interaktivno i strukturisano učešće javnosti u javnim konsultacijama. Zahvaljujući poboljšanju digitalnih vještina javnih službenika, uvođenje digitalnih informacijskih sistema te oglednih e-usluga i digitalnih alata dovelo je je do modernizacije javnih usluga s koristima za preko pola miliona korisnika oba spola.

Osnaženi su kapaciteti 12 ministarstava unutrašnjih poslova i triju institucija na nivou BiH za provedbu **Regionalnog plana za kontrolu malog i lakog naoružanja** te je unaprijedena provedba Okvira **Master plana za oružje i eksploziv** čiji je cilj uklanjanje sigurnosnih prijetnji uslijed nestabilnih

©UNHCR

zaliha municije, proliferacije oružja, te **zastarjelih vojnih objekata i infrastrukture.** UNCT je pomogao vlastima u izradi standardnih operativnih procedura za otkrivanje, kontrolu i procesuiranje krivičnih djela povezanih s malim oružjem u nezakonitom posjedu. Pružena je podrška za više od 70 događaja u cilju razmjena i razvoja kapaciteta, uz učešće preko 1.400 predstavnika agencija za provođenje zakona te isporučena specijalizovana oprema za učinkovitije otkrivanje nezakonitog vatrenog oružja, dok je uništeno više od 2.000 komada malog oružja. Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine pružena je podrška u sigurnom i ekološki

©UNDP

prihvatljivom odlaganju 30 tona nestabilne municije i viškova, čime je količina viškova municije smanjena za 0,55 % na 5.460 tona.

Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine pružena je podrška u sigurnom odlaganju

30 tona viška i nestabilne municije

Naše priče

[Povećanje kapaciteta inspekcija rada putem stručnih pregleda \(peer review\)](#)

U projektu Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja (ESAP) 2 učestvovala su ukupno 42 inspektora iz sedam inspektorata rada na Zapadnom Balkanu.

[#Ibelong](#)

Nakon godina pravne borbe, Nina je u aprilu 2020. dobila pozitivnu odluku o stjecanju bh. državljanstva po osnovu olakšane naturalizacije.

[Za veću sigurnost svih građanki i građana](#)

Bosna i Hercegovina uništila 1.972 komada malokalibarskog i lakog naoružanja.

[Progovara\(lj\)mo](#)

U okviru obilježavanja Međunarodnog dana eliminacije seksualnog nasilja u sukobima, otvorena je izložba posvećena iskustvima preživjelih žrtava seksualnog nasilja u sukobima i iskustvima djece rođene kao rezultat rata.

STRATEŠKI PRIORITET 4

Angažman građana i zajednice u pravcu društvene kohezije

Ishod 5. Do 2025. među pojedincima i zajednicama postoji veće međusobno razumijevanje, poštovanje i povjerenje.

Usklađivanje s Ciljevima održivog razvoja:

Agencije Ujedinjenih nacija koje daju doprinos:

ILO, IOM, UNDP, UNHCR, UNESCO, UNFPA and UNICEF

Budžet:

Kako bi podržali zajednice i lokalne vlasti u izgradnji održivih kapaciteta, vještina i alata za poboljšanje društvene kohezije i izgradnje mira u Bosni i Hercegovini, Ujedinjene nacije nastavile su nadograđivati programiranje kako bi osnažili lokalne zajednice, uključili građane i civilno društvo u lokalni razvoj i promovisali inkluzivan dijalog, kritičko razmišljanje, inovacije te **omladinski i medijski aktivizam**. Ovi napori nadopunjuju napore lokalnih vlasti, posebno u kontekstu Okvira za realizaciju Ciljeva

održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, Instrumenta finansiranja Bosne i Hercegovine za Akcijski plan za rodnu ravnopravnost (FIGAP), Strategije Bosne i Hercegovine za sprečavanje i suzbijanje terorizma te dviju entitetskih strategija za razvoj i mlade. Uzimajući u obzir trendove iseljavanja, **posebno među mladima**, jedan od izazova u radu u marginalizovanim zajednicama povezan je s prijenosom znanja među generacijama i osiguravanjem trajnosti rezultata u smislu kapaciteta zajednice.

©IOM

Ujedinjene nacije nastavile su podržavati osnaživanje civilnog društva, posebno mladih u zemlji i Zapadnom Balkanu. Više od 500 organizacija civilnog društva ojačalo je svoje kapacitete i provelo projekte na 53 lokacije, s direktnim učinkom na više od 100.000 ljudi putem inicijativa usmjerenih na potrebe mladih i najranjivijih grupa. Uz podršku UNCT-a, građanski forumi o društvenoj koheziji okupili su više od 300 učesnika (od čega preko 80 % žena), **potičući inkluzivno donošenje odluka, međukulturno razumijevanje te miran i demokratski razvoj**. U okviru prve mreže za mentorstvo žena i nove **platforme Foruma žena za razvoj (WF4D)** UNDP je okupio više od 100 poslovnih liderki kako bi podijelile svoja znanja i iskustvo te omogućio saradnju žena širom zemlje kako bi stekle alate da postanu liderke i predstavnice svojih zajednica.

Ujedinjene nacije nastavile su graditi povjerenje u medije u jugoistočnoj Evropi kroz **podršku uspostavljanja informativnih redakcija za mlade i poticanjem aktivnog građanstva mladih, kao i njihovom povjerenja u medije** putem novinarskog rada njihovih vršnjaka i sklapanjem partnerstva s Centrom za razvoj omladinskog aktivizma u Sarajevu. Stoga su mladi iz sedam korisničkih projekta dobili podršku u približavanju međunarodnih tema svojim vršnjacima i izvještavanju o slobodi izražavanja i

sličnim temama. Organizovano je deset kurseva osposobljavanja za 39 mladih novinara, **što je rezultiralo sa gotovo 50 članaka na platformi SEE Youth Newsroom**.

Ujedinjene nacije radile su na **jačanju upravljanja podacima o pravima djece** pružanjem podrške Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine u izradi baze podataka za praćenje položaja žena i djece u Evropi i centralnoj Aziji te u generisanju novih podataka o pravima djeteta putem istraživanja. Navedeno je uključivalo longitudinalno anketiranje domaćinstava kod Procjene posljedica COVID-19 na društvo u Bosni i Hercegovini. U okviru **UPSHIFT programa**, inicijalno pokrenutim kako bi se prevladali izazovi u provedbi uzrokovani ograničenjima povezanima s COVID-19, UNICEF je kombinovao videopriručnike (tutorijale), internetske alate i razmjene uživo kako bi se promovisali angažman mladih i socijalne inovacije, rješavajući pitanja tolerancije, identiteta i društvenih razlika kroz istraživanje tema povezanih s umjetnošću i muzikom, mentalnim zdravljem, zaštitom okoliša i društvenom kohezijom.

U bliskoj saradnji s vjerskim organizacijama i zajednicama, Ujedinjene nacije izgradile su grupu od 100 edukatora mladih kako bi pojačali pozitivne poruke, posebno propovjedi, odnosno hutbe u

©UN

islamskim, pravoslavnim i katoličkim bogomoljama, kao i međureligijske sastanke u različitim zajednicama ([uključujući tokom 16. Dana aktivizma](#)). Navedeno je pomoglo u **izgradnji sistema podrške za žene iz ranjivih kategorija i preživjele žrtve nasilja, kao i u učvršćivanju podrške i saradnje među narodima i zajednicama Bosne i Hercegovine**. Zajedno s Međureligijskim vijećem, proširena je psihosocijalna podrška za preživjele ratnih zločina preko sveštenih lica i imama kroz razvoj kursa e-učenja i olakšavanjem internetskih razmjena mladih iz različitih etničkih, kulturnih i vjerskih grupa.

Sa obuhvatom od preko 57 miliona na Zapadnom Balkanu i bh. dijaspore u prekomorskim zemljama, UNCT **je podržao nacionalne internetske kampanje protiv ekstremizma i govora mržnje**. U okviru Inicijative za izgradnju otpornosti u Bosni i Hercegovini Ujedinjene nacije su podržale 20 medijskih partnera iz zajednice, osposobljavanje 350 mladih novinara iz zajednice, što je rezultiralo sa 900 pozitivnih priča usmjerenih na mlade koje

su doprle do pet miliona i aktivno uključile 100.000 ljudi. Osposobljavanje predstavnika medija i glasnogovornika pomoglo je u podizanju svijesti među lokalnim medijima o važnosti pravičnog i profesionalnog izvještavanja o migracijskim pitanjima. BHRI je također pružio podršku za 500 mladih i 37 klubova i centara za mlade, [omogućavajući više od 300 inicijativa za mlade u 67 zajednica](#). Platforme za mlade u 28 zajednica dobile su podršku u bliskoj saradnji s lokalnim vlastima, dok su tri krovna vijeća mladih dobila podršku u saradnji s Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine kako bi se revitalizirala Komisija za saradnju s mladima na nivou BiH.

„U novinarskom izvještavanju iz regije često nedostaje perspektiva mladih. Okupljanje mladih i potencijalnih budućih novinara te njihovo osposobljavanje s dodatnim alatima za profesionalno izražavanje predstavlja jedinstvenu priliku za prevazilaženje tog jaza.“ – učesnik projekta UNESCO-a.

BHRI je pružio podršku za 500 mladih i 37 klubova i centara za mlade

omogućavajući više od 300 inicijativa za mlade u 67 zajednica

Radom na regionalnom okviru odozdo prema gore u cilju društvene kohezije, otpornosti zajednice i osnaživanja, UNCT je **podržao vlasti i zajednice u promociji inkluzivnih procesa izgradnje mira i pomirenja u cijeloj regiji**. S obzirom na sve veću retoriku podjela, partneri iz Ujedinjenih nacija ulagali su u aktivnosti kojima se potiče izgradnja povjerenja i kritičko razmišljanje, posebno među mladima kao što je „[Regional Youth Peace Lab](#)“, kako bi se riješio problem latentnih rizika od sukoba, [premostile društvene podjele](#) i suzbili radikalni narativi. Novi modeli prevencije utemeljeni na participativnom

pristupu „odozdo prema gore“ pomogli su u integraciji izazova s kojima se suočavaju zajednice i predlaganju prilagođenih odgovora. Nadalje, podrška korisnicima iz zajednica doprinijela je stvaranju i održavanju lokalnog znanja i vještina. Ovaj rad je realiziran putem regionalne mreže tačaka za vezu u zajednici koje su osigurale resurse za aktere u zajednici kako bi se potaknule promjene i suzbili negativni utjecaji te kako bi se nastavilo partnerstvo s vjerskim organizacijama i vjerskim liderima.

Stečena iskustva pomogla su povećati utjecaj ključnih institucionalnih partnera, kao što su centri za socijalni rad i ustanove za mentalno zdravlje, kao i partnera u zajednici, nastavnika, roditelja i mladih lidera, a kako bi se dodatno distribuirale poruke protiv podjela, nasilja i ekstremizma. Općenito, rad UNCT-a na unapređenju inkluzije, mira i pomirenja u Bosni i Hercegovini i Zapadnom Balkanu dao je doprinos procesu povećanja povjerenja u lokalne institucije i međukulturnog dijaloga. Prema nedavnoj studiji provedenoj u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji, 38 % ispitanika navodi veće povjerenje u pripadnike drugih nacionalnosti te da se osjećaju kompetentnijim i motiviranijim za poduzimanje mjera za poboljšanje života u svojim zajednicama.

Naše priče

[Dijalog za budućnost](#)

Završni videozapis o postignutim rezultatima u okviru inicijative širom Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije.

[Mladi iskazuju učinak na zajednicu prilikom obilježavanja Dana mladih širom Bosne i Hercegovine](#)

Partner u organizaciji niza događanja u Jablanici, Bileći, Prijedoru i Bugojnu je i projekat „Podrška mladima u lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini“.

[Glas mladih: pojačaj! Glas mladih – omladinski aktivizam i Glas mladih – mediji](#)

Inicijativa za otpornost Bosne i Hercegovine (BHRI) pokrenuta je kako bi se ponudila pozitivna alternativna narativima i utjecaju podjela. U ova dva kratka dokumentarna filma mladi i lokalni partneri govore o svojim iskustvima, aktivnostima i vezama.

[Mreža mladih Međureligijskog vijeća BiH predstavlja serijal „Sve što treba da znaš o ...“: o Šabatu, Uskrsu, Česnici i Namazu.](#)

Zajednički su pripremljene kratke priče u okviru obilježavanja Sedmice međureligijskog slada u svijetu.

PARTNERSTVA I FINANSIRANJE PROGRAMA ODRŽIVOG RAZVOJA DO 2030.

Činjenica da su vlasti u aprilu 2021. usvojile Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini predstavljalo je priliku za iskorištavanje i poticanje partnerstava u zemlji u pravcu održivog razvoja. Zahvaljujući cjelodržavnoj viziji i usaglašenim prioritetima iz Okvira, nudi se platforma za djelotvorniju i učinkovitiju koordinaciju pomoći u zemlji te će se poboljšati mogućnosti za međusobno usklađivanje međunarodnih i domaćih partnera u zemlji.

Na temelju Poslovne sedmice održivog razvoja 2019. i 2020., Ujedinjene nacije radile su na povećanju vidljivosti održivih poslovnih praksi u Bosni i Hercegovini pokretanjem [Sedmice održivog razvoja 2021.](#), koja je promovisala nedavno usvojeni Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini među akterima iz privatnog i javnog sektora, uključujući tijela na svim nivoima, preduzeća, međunarodne partnere, akademsku zajednicu i organizacije civilnog društva. Povećanjem broja zaprimljenih prijava (105) i uključenih kompanija (75) omogućeno je bolje razumijevanje vrijednosti i relevantnosti Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja za opću stabilnost i održivi razvoj, ali i odgovornosti za viziju održivog razvoja do 2030. u zemlji.

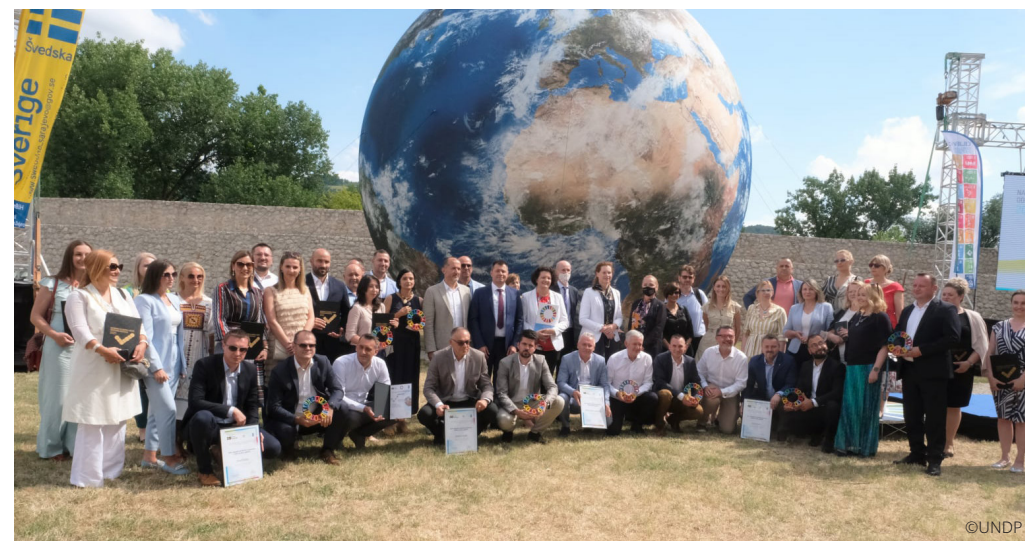
Postupak izrade Okvira za finansiranje Ciljeva održivog razvoja pokrenut je 2021. kako bi se osigurao zajednički alat za sve niveoe vlasti u zemlji za poboljšanje finansiranja ciljeva održivog razvoja temeljem postojećih pristupa, politika i instrumenata finansiranja te razvojem novih i inovativnih politika i instrumenata. Uz podršku Ujedinjenih nacija i „Put prema finansijskom ekosistemu Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini”, finansiranog iz Globalnog fonda za Ciljeve održivog razvoja, osnovana je radna grupa za finansiranje Ciljeva održivog razvoja s predstavnicima ministarstava finansija na svim nivoima i članovima Vijeća za Ciljeve održivog

razvoja. Kao početni korak, u posljednjem kvartalu 2021. započet je rad na procjeni finansiranja razvoja (engl. DFA) i reviziji javnih rashoda (engl. PER), te je time osigurana analitička osnova za pripremu okvira za finansiranje Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022.

Transformativna partnerstva u 2021

Ujedinjene nacije aktivno su saradivale s Vijećem za Ciljeve održivog razvoja i ključnim institucionalnim akterima u kontekstu Programa održivog razvoja do 2030. u zemlji. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine povjerilo je Vijeću za Ciljeve održivog razvoja koordinaciju, praćenje i izvještavanje o provedbi Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja i Programa održivog razvoja do 2030. u zemlji, a koje je okupilo važne aktere, uključujući Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, Direkciju za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske, Federalni zavod za programiranje razvoja Federacije Bosne i Hercegovine i Odjeljenje za privredni razvoj Vlade Brčko distrikta.

Kroz [snažna partnerstva s privatnim sektorom](#) ojačana su i nastojanja Ujedinjenih nacija da podrže [tranziciju zemlje na niskouglijičnu ekonomiju](#). Primjera radi, od 2019., putem [nagrada za poslovne projekte u okviru Ciljeva održivog razvoja](#), Ujedinjene nacije su prepoznale napore vodećih kompanija sa doprinosom u ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja kroz usvajanje održivih i niskouglijičnih poslovnih modela i industrijskih praksi. Ujedinjene nacije također su saradivale s mobilnim operaterima u zemlji. Jedan od primjera je pilot projekat za prvu uslugu hitnog uzbunjivanja na temelju SMS-a za Brčko distrikt. Ostvorena su i partnerstva sa internetskim

platformama za dostavu hrane, optimizaciju viškova hrane i uspostavu pilot mjera usmjerenih na smanjenje korištenja jednokratne plastike, ali i poslovnim udruženjima poput Bit Alijanse, kako bi se podržala digitalna transformacija ekonomije.

Proširena su [partnerstva u cilju prikupljanja podataka](#) te saradnja s civilnim društvom radi prikupljanja podataka na lokalnom nivou, poput nevladine organizacije „Žive staze” u poljoprivrednom sektoru, ali i sa univerzitetima radi snažnije povezanosti nauke i razvoja. Ujedinjene nacije su nastavile saradivati s lokalnim vlastima na jačanju upravljanja podacima i usklađivanju te podrži istraživanjima višestrukih indikatora (MICS), kao izvora 33 indikatora po Ciljevima održivog razvoja, ključnih za inkluziju djece, žena i građana u procese planiranja. Proveden je drugi krug anketiranja domaćinstava [o procjeni](#)

[posljedica COVID-19 na društvo u Bosni i Hercegovini](#), uz učešće reprezentativnog uzorka od 1.800 domaćinstava. Istraživanje je pokazalo da su se životi stanovništva u zemlji na mnogo načina pogoršali te da su djeca, žene i ranjive grupe stanovništva najteže pogođeni ovom krizom.

Uspostavljanje ekosistema statističkih podataka u području obrazovanja vođeno je zajednički pod palicom tri statistička tijela i to Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalnog zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske. U saradnji sa 16 ministarstava obrazovanja na svim nivoima, te su se ustanove uspješno udružile kako bi stvorile sistem tačnog i blagovremenog prikupljanja podataka kao predušlov za izvještavanje o kvaliteti i procese donošenja politika.

Ujedinjene nacije nastavile su oslanjati se na **mehanizme zapošljavanja temeljene na partnerstvima višestrukih aktera na lokalnom nivou** u cilju okupljanja lokalnih vlasti, javnih službi za zapošljavanje, poslodavaca, obrazovnih ustanova i nevladinih organizacija, a što se pokazalo učinkovitim i prilagođenim pristupom posebnim izazovima u području zapošljavanja s kojima se suočavaju lokalne zajednice. Nadalje, uspostavljena su nova partnerstva s 10 novih lokalnih vlasti za provedbu programā socijalnog preduzetništva i integrisanog modela upravljanja predmetima. Cilj je bio doprinijeti prelasku na aktivaciju sistema socijalne zaštite kako bi se s pomoću integriranih rješenja i programa potaknula integracija na tržište rada i zapošljivost najranjivijih kategorija.

Partnerstva za obrazovanje i izgradnju kapaciteta snažno su podržala otpornost i društvenu transformaciju. U partnerstvu s ministarstvima obrazovanja, UNCT je proveo zajednički projekat Ujedinjenih nacija „**Osmislimo obrazovanje ponovo! – Kreiranje kvalitetnijeg obrazovanja za djecu tokom i nakon COVID-19 krize**“. UNCT je saradivao s vodećim obrazovno-tehnološkim kompanijama, poput Tobii Dynavox, na osiguranju rješenja i ekspertize, kao i s Microsoftom za nabavku MS operativnog sistema za škole, što je omogućilo nabavku 40 % više IKT uređaja za škole. Microsoft je ponudio i Office 365 A1 licence i izgradnju kapaciteta za sve zainteresovane obrazovne ustanove, škole i nastavnike u svim administrativnim jedinicama zemlje. Podrška je osigurana i za program „Girls Advance Lab“, namijenjen osnaživanju 100 djevojčica širom Bosne i Hercegovine kroz mentorstvo i finansiranje na lokalnom nivou, a u kontekstu prevencije nasilja putem interneta, sa obuhvatom od preko 2.500 djevojčica u 2021.

U okviru drugog zajedničkog regionalnog programa Ujedinjenih nacija za društvenu koheziju na Zapadnom Balkanu, Ujedinjene nacije saradivale su sa Univerzitetom u Sarajevu i Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo na razvoju nastavnih materijala koji će obogatiti metodologiju korištenu za podučavanje narativa o

digitalnoj kulturi. UNCT je nastavio rad na ublažavanju toksičnog nasljeđa boli i trauma povezanih s ratom putem promocije pravednih i transformativnih stajališta i stavova u vezi s rodnim, nacionalnim i kulturnim identitetom. U cilju jačanja otpornosti na ekstremizam, UNCT je saradivao s pedagoškim partnerima na provedbi „MoviEQ“ metodologije u školama u Unsko-sanskom kantonu te je uveo modul na temu toksičnih maskuliniteta u osjetljive zajednice sa niskom stopom društvene kohezije i velikim brojem marginalizovanih mladih.

Pitanje nasilja nad ženama, posebno seksualnog nasilja i spolnog uznemiravanja, brzo je privuklo pažnju javnosti i javnog diskursa putem Facebook platforme „Nisam tražila“, kao odgovor na odbacujuće i mizogine reakcije javnosti i društvenih mreža na svjedočenje glumice iz Srbije u kojem je svog profesora glume optužila za silovanje. UNCT je predvodio proces mapiranja postojećih intervencija usmjerenih na **borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama**, kao i utvrđivanje narednih koraka ka zajedničkom programu za borbu protiv seksualnog nasilja u Bosni i Hercegovini.

UNCT je nastavio podržavati humanitarni odgovor zemlje u vezi **izbjeglica i migranata**, sa snažnijim naglaskom na jačanju kapaciteta lokalnih vlasti i institucija za integraciju djece migranata u lokalne sisteme obrazovanja i socijalne zaštite. Ujedinjene nacije pojačale su partnerstvo sa **univerzitetima** u 2021., uključujući podršku osmišljavanju internetskih kurseva osposobljavanja za državne službenike i studente o održivom razvoju i Ciljevima održivog razvoja te digitalnim resursima za podučavanje kojima se promovira društvena kohezija i izgradnja mira. U cilju promocije uključivanja migranata i tražitelja azila u bh. društvo pokrenut je **brend „No Nation Fashion“**, kao inicijativa koja povezuje privatni sektor, modne dizajnere i umjetnike s migrantima u privremenim prihvatnim centrima širom zemlje. Projekat pomaže u isticanju pozitivnog potencijala migracija i doprinosu koji migranti mogu dati društvu zemlje domaćina, a također je pokazao talente i ekonomski potencijal modne i industrije dizajna u zemlji.

Ujedinjene nacije potpomogle su širu **mrežu organizacija za civilnu zaštitu i odgovor na katastrofe** (uključujući tijela civilne zaštite, Crvenog krsta/križa, lokalnih vlasti itd.) kako bi doprinijeli učinkovitijoj horizontalnoj koordinaciji u ovom području.

Za postizanje širih efekata, Ujedinjene nacije su koristile i **partnerstva za zagovaranje** kao jedan od glavnih alata. Pokrenuta je mreža organizacija civilnog društva iz cijele zemlje za zaštitu mladih i okoliša, kao nacionalni pokret za djelovanje u području klime. Ujedinjene nacije su se angažovale i u akcijskoj koaliciji za ekonomsku pravdu i prava, usmjerenu na ekonomiju njege i brige i promociju rodne ravnopravnosti.

„Isprva su nam roditelji govorili „Bježi od toga, šta će vam to, nećete ništa zaraditi. Međutim, pokazali smo

suprotno. Sada moji roditelji dijele moje objave na Facebooku na svojim društvenim mrežama. Sada svi ostavljaju komentare na naše djelovanje.“ – *mlada učesnica, izrada programa pod vodstvom mladih u okviru Inicijative za izgradnju otpornosti Bosne i Hercegovine.*

„Radionicom o medijskoj pismenosti otvara se niz pitanja za polaznike. Kako odabrati informacije koje su nam potrebne u moru informacija, zašto je važno biti informisan, koji sadržaj nude mediji i koja je uloga novih tehnologija u njihovoj distribuciji. U svakoj se radionici naglašava važnost rada na temama kao što su stereotipi, predrasude, diskriminacija i važnost učenja o tome kako prepoznati lažne vijesti i zaštititi naše lične podatke na internetu.“ – *edukator na radionicama na temu medijske pismenosti.*

KOHERENTNOST, DJELOTVORNOST I UČINKOVITOST UJEDINJENIH NACIJA

Uzimajući u obzir stečena iskustva, Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini usvojile su mjere za dalje jačanje koherentnosti, djelotvornosti i učinkovitosti s ciljem smanjenja transakcijskih troškova za tijela u Bosni i Hercegovini i unapređenje koordinacije međunarodne podrške u zemlji.

Na temelju opsežnog procesa konsultacija s vlastima u Bosni i Hercegovini, civilnim društvom, zajednicama, privatnim sektorom te akademskim i međunarodnim partnerima u 2020., u maju 2021. službeno je potpisan Okvir saradnje Ujedinjenih nacija na održivom razvoju (UNSDCF) za period 2021. do 2025. UNSDCF predstavlja novi sporazum o partnerstvu između Ujedinjenih nacija i vlasti u Bosni i Hercegovini, oslanjajući se na mogućnosti koje pružaju reforme Ujedinjenih nacija usmjerene na povećanje koherentnosti, djelotvornosti i učinkovitosti na nivou zemlje.

U tom kontekstu UNSDCF za period 2021. do 2025. uključuje nova područja saradnje s partnerima u Bosni i Hercegovini kao što su održiv ekonomski rast, društvena kohezija i ljudska prava. Ta tematska područja su bila manje zastupljena u prethodnim programskim ciklusima, ali su ocijenjena kao iznimno relevantna i djelotvorna u trenutačnom kontekstu zemlje. U tu je svrhu UNCT rekonfigurirao svoj sastav i zamijenio tri subjekta Ujedinjenih nacija u okviru novog UNSDCF-a radi boljih kapaciteta za ispunjavanje svojih obaveza i realizaciju iskazanih novih opredjeljenja.

Nadalje, novi UNSDCF uključuje pet strateških ishoda u četiri prioriteta područja. Prethodni programski ciklus UNCT-a, odnosno UNDAF za period 2015. do 2020., sastojao se od 13 strateških ishoda, a UNSDCF za period 2021. do 2025. pokazuje napore UNCT-a na užoj strateškoj usmjerenosti i povećanju učinkovitosti.

Ostvaren je dalji napredak u jačanju kohezije, učinkovitosti i djelotvornosti Ujedinjenih nacija pripremom jedinstvenog zajedničkog plana rada za period 2021. do 2022. kojim se podržava provedba UNSDCF-a u martu 2021. U zajedničkom planu rada navode se zajednički rezultati Ujedinjenih nacija u prilog provedbi UNSDCF-a i svi pojedinačni

doprinosi tijela Ujedinjenih nacija tim zajedničkim rezultatima, uključujući budžetski okvir razvrstan prema ciljevima za osigurano finansiranje i mobilizaciju resursa. Stoga se Zajedničkim planom rada pruža jasan i transparentan pregled godišnjih ciljeva Ujedinjenih nacija, kao i osnova za godišnje strateške diskusije s vlastima u Bosni i Hercegovini u okviru Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a. Tim se pristupom drastično smanjuju transakcijski troškovi za nacionalne i međunarodne partnere te olakšava koherentnija, djelotvorna i učinkovitija saradnja s vladinim i nevladinim partnerima u zemlji. U očekivanju formalnog uspostavljanja Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a, Zajednički plan rada za period 2021. do 2022. razmatran je elektronskim putem te usvojen od strane relevantnih tijela u Bosni i Hercegovini.

U skladu s odredbama UNSDCF-a i naporima za dalje smanjenje transakcijskih troškova, UNCT je također pokrenuo inovativnu praksu korištenja usvojenog UNSDCF-a kao referentne tačke za formalno odobravanje individualnih projekata agencija i zajedničkih programa Ujedinjenih nacija koje zahtijevaju službeni potpis vlasti u zemlji. Odredbama UNSDCF-a predviđa se da će se za provedbu programskih inicijativa subjekti i partneri Ujedinjenih nacija koristiti minimalnim potrebnim dokumentima, odnosno potpisanim UNSDCF-om i odobrenim zajedničkim planovima rada. U tom kontekstu, započeta praksa temelji se na formalnoj potvrdi Kabineta predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine da su predložene programske inicijative u skladu s već usvojenim UNSDCF-om i njegovim ishodima. Nakon što Zajednički upravni odbor UNSDCF-a postane u cijelosti operativan, namjera je olakšati taj proces putem ovog tijela.

Pod vodstvom WHO-a, UNICEF-a, rezidentne koordinatorice i drugih članova, UNCT i dalje ima važnu ulogu u komunikaciji o rizicima od bolesti COVID-19 na društvenim mrežama, s posebnim naglaskom na promociju vakcinacije (s [prvim pošiljkama vakcina u okviru COVAX-a](#) u Bosnu i Hercegovinu) te na kontinuiranoj upotrebi ličnih

preventivnih mjera (između ostalog, u okviru kampanje [#OdgovorniTokomLjeta](#) te [osvrta rezidentne koordinatorice Ujedinjenih nacija](#)). Aktivnosti obavještanja o riziku uključivale su i [javne kampanje](#) za podizanje svijesti o vakcinaciji s relevantnim zdravstvenim tijelima u zemlji, prvenstveno kampanje [#Zbogonihkojevolis](#) i Čuvam sebe, čuvam tebe.

Uz snažniju koordinacijsku podršku Komunikacijske grupe Ujedinjenih nacija, po prvi puta je pokrenut [festival Ujedinjenih nacija #ZamisliPromijeni u Bosni i Hercegovini](#) povodom Dana Ujedinjenih nacija. Dvadeset odabranih učesnika festivala, uključujući mlade bendove, muzičare, kuhare, animatore i pjesnike, sve partnerske agencije, fondove i programe Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini koji aktivno rade na postizanju pozitivnih promjena u svojim lokalnim zajednicama i šire, posjetilo je Zemaljski muzej, što je bilo [nezaboravno i drugačije iskustvo za hiljade građana](#). Festival je najavljen u okviru serijala sedam razgovora o #UNDanu i

[kratkim videa](#) s predstavnicima Ujedinjenih nacija koji su razgovarali sa svojim [partnerima](#) i [mladima](#) širom Bosne i Hercegovine o njihovim pozitivnim aktivnostima i budućnosti koju priželjkuju vidjeti.

Naloz Ujedinjenih nacija na društvenim mrežama u Bosni i Hercegovini korišteni su kao platforma za jačanje glasa aktivnih i angažovanih mladih u zemlji, uključujući kampanju [#YouthLead August Takeover](#) u kojoj je učestvovalo [30 mladih šampiona](#) iz cijele zemlje, prepoznatih u radu agencija Ujedinjenih nacija. Mladi su imali priliku [razgovarati o svojim izazovima i idejama s visokim dužnosnicima Ujedinjenih nacija](#) u Bosni i Hercegovini na zajedničkom događaju u Banja Luci, kao i sa [izaslanicom generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za mlade](#) tokom njene posjete. U maju je objavljen poziv mladima za umjetničke radove na temu idućih 25 godina u Bosni i Hercegovini ([#Next25Years](#)), kao rezultat partnerstva s Misijom OSCE-a u zemlji, a zaključen je [zajedničkom diskusijom s pobjednicima i drugim učesnicima](#).

©UNFPA

Službeno potpisivanje u maju po prvi puta je popraćeno zajedničkom javnom informativnom kampanjom u kojoj su predstavljeni ključni elementi novog Okvira Ujedinjenih nacija za koordinaciju održivog razvoja za period 2021. do 2025, uz **video poruke** predstavnika UNCT-a o preuzetim obavezama u kojima su objašnjena ključna područja njihova planiranog rada. U zajedničkoj kampanji učestvovali su i ključni međunarodni partneri, što je praksa koja je primijećena tokom zajedničke komunikacije

povodom predavljanja Izvještaja o rezultatima za zemlju za 2020. Potpisani UNSDCF uskoro je dopunjen Zajedničkom strategijom za komunikacije i zagovaranje za period 2021. do 2025., kojom se usmjerava rad Komunikacijske grupe Ujedinjenih nacija.

Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini su među prvima odgovorili na **pokret #NisamTrazila** početkom 2021., uključujući izjave i objave na društvenim mrežama pod vodstvom kancelarije UN Women. Kasnije je tokom godine formalno pokrenuta generacijska ravnopravnost u okviru sveobuhvatne kampanje na društvenim mrežama kojoj su se pridružili aktivisti, sektor organizacija civilnog društva, mladi, predstavnici vlasti i međunarodna zajednica kako bi se do 2026. smanjile razlike u rodnoj neravnopravnosti koje onemogućuju potpun i slobodan razvoj žena i djevojčica širom svijeta. Generacijska ravnopravnost istaknuta je i u ovogodišnjoj kampanji **16 Dana aktivizma**.

U središtu nastojanja da se osigura javna i institucionalna pažnja i fokus po pitanju klimatske

kriza i djelovanja je i poticanje ključnih partnerstava putem **zajedničke podrške promociji ažuriranih utvrđenih doprinosa (NDC) zemlje**, uz navođenje preporuka o politikama, izvještaja IPCC-a i **korištenja prilika poput konferencije COP26** za njihovo rješavanje. U **zajedničkim izjavama** s multilateralnim partnerima istaknuta je neupitna podrška miru i izgradnji povjerenja u zemlji, a istovremeno je skrenuta pažnja na **istaknute domaće mirovne aktiviste** kao što je **Bosanski Petrovac**.

Krajem godine, Tim Ujedinjenih nacija objavio je pregled ključnih događaja u okviru **„Partnerstva za razvoj za 2021.“** i najavio izradu tromjesečnih biltena.

Priznanje zajedničkih napora i snažna usklađenost sistema Ujedinjenih nacija naglašena je i posjetama predstavnika Ujedinjenih nacija na visokom nivou. Zamjenica generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i posebna savjetnica za sprečavanje genocida Alice Nderitu posjetila je Bosnu i Hercegovinu u junu te se susrela i razgovarala sa sagovornicima u Sarajevu, Srebrenici, Mostaru, Stocu, Žepču, Bihaću i Bosanskom Petrovcu. Iznova potvrđujući našu značajnu saradnju

s Bosnom i Hercegovinom kao državom članicom, nakon posjete zamjenice generalnog sekretara u septembru uslijedile su posjete regionalne direktorice Ureda Ujedinjenih nacija za koordinaciju razvoja za Evropu i zajednicu nezavisnih država Gwi Yeop Son, pomoćnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za politička pitanja Miroslava Jenče, a u novembru izaslanice generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za mlade Jayathmaje Wickramanayake.

EVALUACIJE I STEČENA ISKUSTVA

U skladu sa završnom evaluacijom Okvira za razvojnu pomoć Ujedinjenih nacija (UNDAF) za period 2015. do 2020., uloženi su dodatni napor kako bi se ojačala funkcionalnost Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a, a time i nacionalni strateški nadzor provedbe UNSDCF-a. Nakon službenog usvajanja UNSDCF-a za period 2021. do 2025., UNCT je pod vodstvom rezidentne koordinatorice pokrenuo razgovore s vlastima u Bosni i Hercegovini s ciljem uspostavljanja novog Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a. Cilj je bio osigurati zastupljenost na razini zemlje, povezanost s postojećim mehanizmom za koordinaciju Ciljeva održivog razvoja u zemlji (Vijeće za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini) i najviši stepen zastupljenosti u donošenju odluka u Vijeću UNSDCF-a. S osnivanjem novog Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a, kojim se osigurava

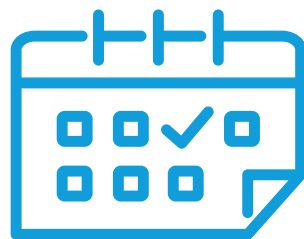
aktivniji i strateški angažman, kao i prilike za sinergije s tekućim aktivnostima povezanim s Ciljevima održivog razvoja u zemlji, trebalo bi na odgovarajući način riješiti izazove prepoznate u završnoj evaluaciji UNDAF-a.

Kad je riječ o mehanizmu interne koordinacije i izazovima povezanim s radom grupâ za rezultate, kako je utvrđeno u Konačnoj evaluaciji UNDAF-a, UNCT je donio nove Smjernice o grupama za rezultate kojom se dopunjuju rad i odgovornosti Tima za upravljanje programom (PMT). U skladu s novim Smjernicama, PMT, koji je u okviru UNSDCF-a utvrđen kao jedinstveno međuagencijsko tijelo, koordinira i nadzire tehničku provedbu UNSDCF-a, dok grupe za rezultate olakšavaju provedbu UNSDCF-a zajedničkim i strateškim angažmanom u okviru svakog strateškog

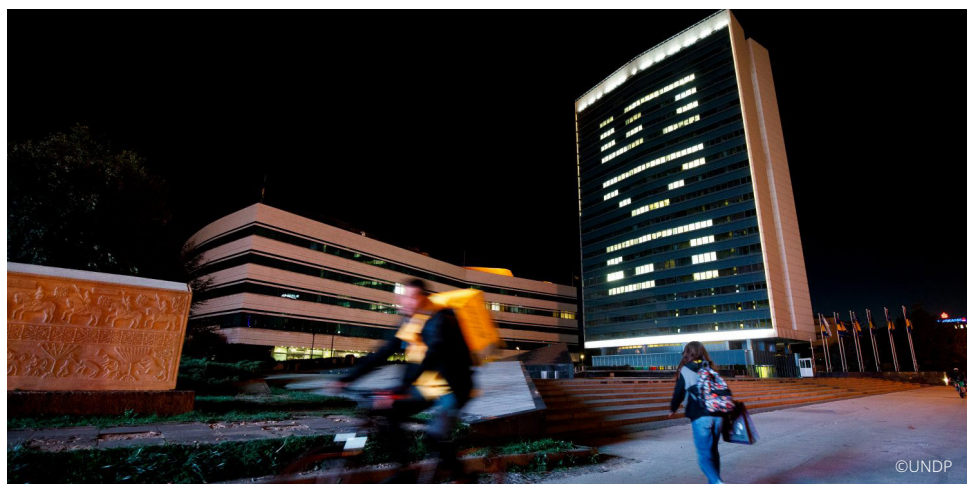
prioriteta UNSDCF-a. S tim u skladu, PMT će se usmjeriti na izradu godišnjih zajedničkih planova rada u skladu s prioritetima grupa za rezultate, ažuriranje zajedničke procjene zemalja, pripremu godišnjih izvještaja Ujedinjenih nacija o rezultatima po zemljama i redovno ažuriranje UNINFO-a (digitalne platforme UNSDCF-a). Uz to, grupe za rezultate usmjerit će se na utvrđivanje mogućnosti za zajedničke strategije, politike, stavove, poruke zagovaranja, zajedničke programe i pristupe mobilizaciji resursa, prema potrebi. S obzirom na to da PMT prvenstveno uključuje zamjenike i više programske službenike iz agencija i grupa za rezultate te voditelje agencija, trebalo bi riješiti ključni izazov osiguravanja odgovarajuće i relevantne zastupljenosti u mehanizmu interne koordinacije, kako je utvrđeno u Završnoj evaluaciji UNDAF-a.

Planirano 2021:
110.535.475 USD

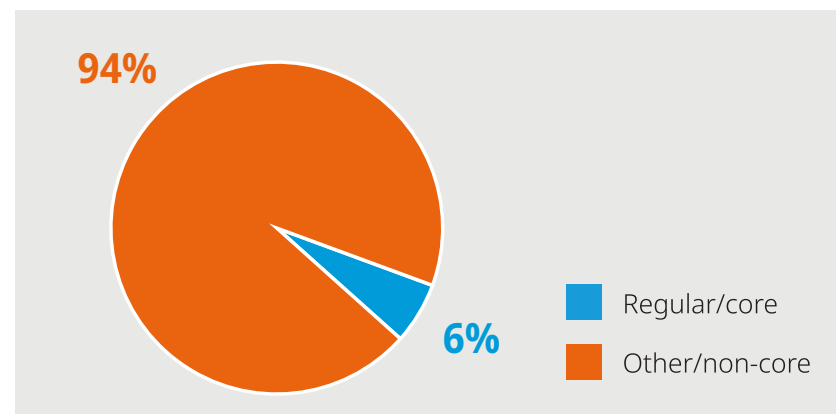
Utrošeno u 2021.
121.200.237 USD

U Zajedničkom planu rada za period 2021. i 2022. u okviru UNSDCF-a za period 2021. do 2025. predviđen je ukupni budžet od 171.341.710 američkih dolara za prve dvije godine. U trenutku izrade Zajedničkog plana, dostupno je bilo 125,624097 dolara, što znači da je potrebno mobilizirati procijenjeni iznos od 45.717.613 dolara.

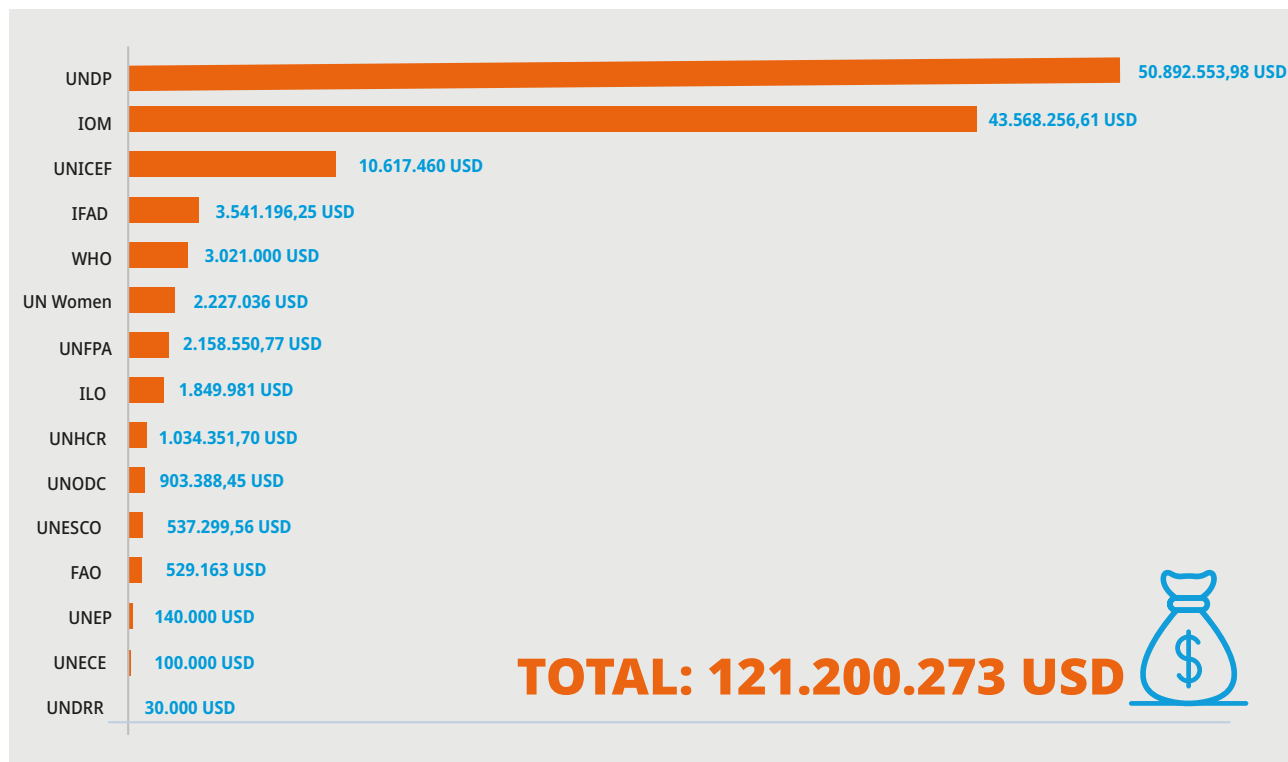
Krajem 2021. zajednička realizacija sredstava UNCT-a iznosila je 121.200.237 dolara. Prema izvještajima agencija tokom 2021. mobilizirano je ukupno 131.862.863 dolara, od čega 8.071.060 dolara iz redovnih ili osnovnih sredstava, a 123.791.803 dolara iz drugih ili sporednih resursa.

Mobilizirana sredstva za 2021.

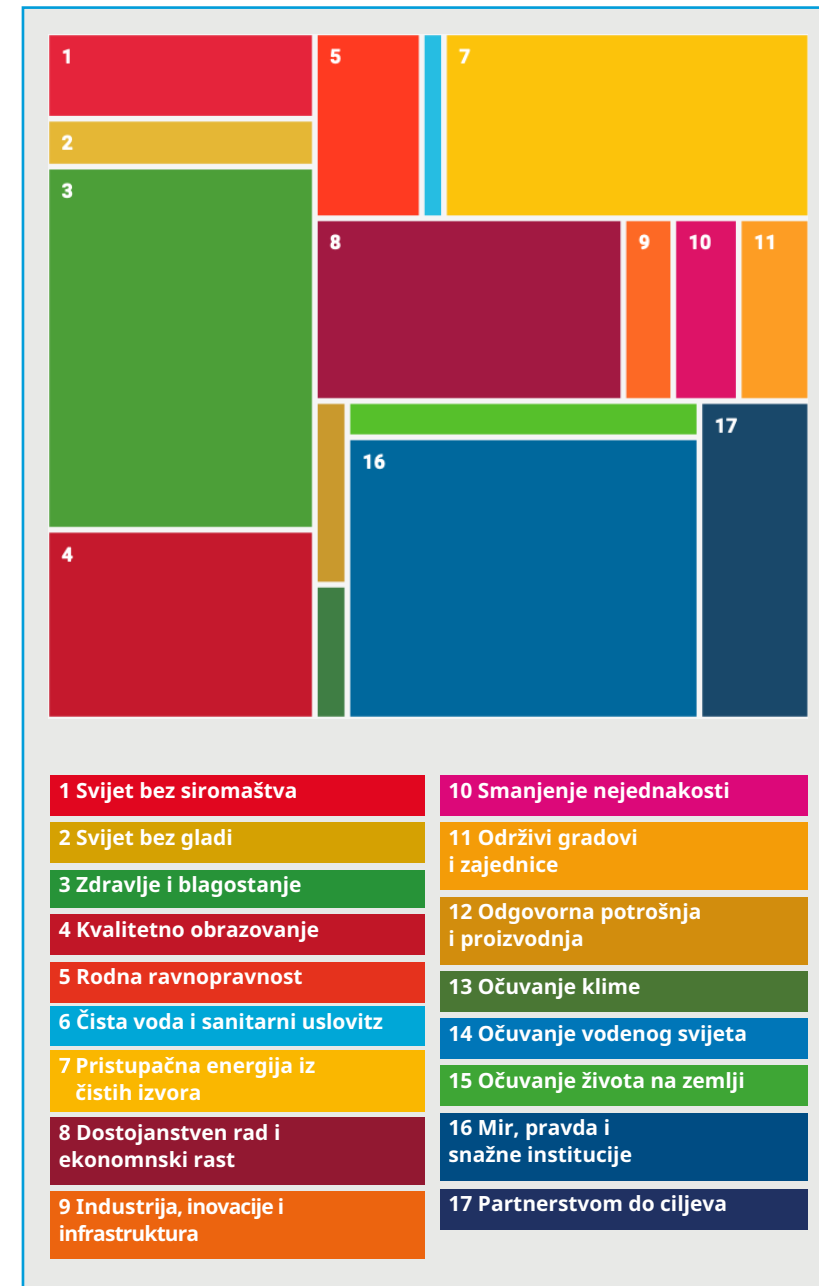

	PLANIRANO 2021. (U DOLARIMA)	UTROŠENO 2021. (U DOLARIMA)
STRATEŠKI PRIORITET 1.	44.197.011,00	28.719.395,28
STRATEŠKI PRIORITET 2.	21.573.505,00	34.172.074,10
STRATEŠKI PRIORITET 3.	23.921.37,00 USD	47.357.439,53
STRATEŠKI PRIORITET 4.	20.843.589,00	10.951.328,42
TOTAL:	110.535.475,00 USD	121.200.237,33 USD

Realizacija sredstava po agencijama Ujedinjenih nacija (USD) 2021.

Raspodjela sredstava prema ciljevima održivog razvoja

UJEDINJENE NACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI 2022.

UNCT će i dalje biti usmjeren na provedbu UNSDCF-a za period 2021. do 2025. i ispunjavanje svojih obaveza zajedno s domaćim i međunarodnim partnerima. U okviru UNCT-a ažurirat će se Zajednička analiza za BiH kako bi se osigurala tačnija procjena konteksta u zemlji te polazne vrijednosti za izradu programa za 2022. Na temelju ažurirane procjene za zemlju, UNCT će revidirati svoj prvi dvogodišnji Zajednički plan rada (2021./ 2022.) radi podrške provedbi UNSDCF-a. Revizija će osigurati da su rezultati i aktivnosti Zajedničkog plana rada i dalje usklađeni sa strateškim ishodima UNSDCF-a, kao i s trenutačnim kontekstom zemlje i prioritetima Ciljeva održivog razvoja kako su utvrđeni u Okviru za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini koji su vlasti donijele u aprilu 2021.

UNCT će također ojačati rad svojih grupa za rezultate i tako potpomoći usmjereniji i strateški angažman UNCT-a u okviru svakog pojedinačnog strateškog prioriteta UNSDCF-a, uključujući zajedničke preporuke o politikama, zajedničke programe, stavove i pristupe mobilizaciji resursa. Utvrđeni godišnji ciljevi grupâ za rezultate dat će doprinos i u godišnjoj reviziji Zajedničkog plana rada za period 2021./2022. te njegovoj reviziji i usklađivanju s godišnjim ciljevima UNSDCF-a u Bosni i Hercegovini.

U tom kontekstu UNCT nastavlja ulagati napore kako bi se osigurala potpuna nacionalna odgovornost za provedbu UNSDCF-a i njegova puna usklađenost s prioritetima Ciljeva održivog razvoja u zemlji. UNCT namjerava tijesno saradivati s relevantnim tijelima u Bosni i Hercegovini na formalnom uspostavljanju Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a, sa zaduženjima za opći strateški nadzor provedbe UNSDCF-a. Pod vodstvom i koordinacijom regionalnog koordinatora, UNCT će organizirati inauguracijsku sjednicu Zajedničkog upravnog odbora UNSDCF-a za period 2021. do 2025., nakon njegovog formalnog usvajanja, te zajednički preispitati ažuriranu analizu za zemlju, Izvještaj o rezultatima za 2021. i Zajednički plan rada za 2021. u odnosu na potrebe i prioritete utvrđene u Ciljevima održivog razvoja, kako su definisani u Okviru za njihovu realizaciju u Bosni i Hercegovini.

UNCT će se 2022. usmjeriti i na dovršetak svoje naredne strategije za mobilizaciju resursa s ciljem jačanja kohezivnog i strateškog pristupa mobilizaciji resursa i iskorištavanja finansijskih mogućnosti s donošenjem novih i inovativnih finansijskih instrumenata. S obzirom na manjak finansijskih sredstava od 70 % u indikativnom okviru finansiranja UNSDCF-a, ključni prioritet Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je pokretanje i provedba strategije UNCT-a za mobilizaciju resursa u 2022.

KLJUČNI PARTNERI U PROGRAMIMA

Agencija za vodno područje Jadranskog mora

Udruženje „Vive ŽENE“ Tuzla

Savez općina i gradova FBiH

Udruženje roditelja djece sa posebnim potrebama „Neven“ Prijedor

Savez socijalnih radnika FBiH

Udruženje socijalnih radnika RS

Odjeljenje za poljoprivredu Vlade Brčko distrikta

Odjeljenje za javnu sigurnost Vlade Brčko distrikta

Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko distrikta

Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta

Agencija za ravnopravnost spolova BiH

Agencija za statistiku BiH

Direkcija za ekonomsko planiranje BiH

Direkcija za evropske integracije BiH

Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće BiH

Agencija za rad i zapošljavanje BiH

Ministarstvo civilnih poslova BiH

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Ministarstvo pravde BiH

Ministarstvo sigurnosti BiH

Granična policija BiH

Ženska inicijativa Bosne i Hercegovine

Kanton Sarajevo (KS)

Tuzlanski kanton (TK)

J.U. „Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo“

Centar za socijalni rad Unsko-sanski kanton

Grad Sarajevo

Dansko vijeće za izbjeglice (DRC)

Federalni zavod za statistiku FBiH

Federalna uprava civilne zaštite FBiH

Fond za zaštitu okoliša FBiH

Gender centar FBiH

Institut za javno zdravstvo FBiH

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH

Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije FBiH

Federalno ministarstvo okoliša i turizma FBiH

Federalno ministarstvo zdravstva FBiH

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH

Federalno ministarstvo pravde FBiH

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike FBiH

Federalno ministarstvo prostornog uređenja FBiH

Federalno ministarstvo trgovine FBiH

Federalno ministarstvo vodoprivrede, poljoprivrede i šumarstva

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona

Pedagoški zavod Hercegovačko-neretvanskog kantona

Humanitarna organizacija „Genesis“ Banja Luka

Kanton 10 (K10), Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta

Lokalna partnerstva za zapošljavanje (LEP)

Mediji

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona

Fondacija „Mozaik“

NVO „Genesis Project“

NVO „Laboratorium“

Mreža nevladinih organizacija „Snažniji glas za djecu!“

Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju

Javna ustanova „Vode Srpske“

Crveni krst/križ

Udruženje Romkinja „Bolja Budućnost“

Mreža Romkinja

Savez opština i gradova RS

Društvo psihologa RS

Republička uprava civilne zaštite RS

Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti RS

Gender centar – Centra za jednakost i ravnopravnost polova RS

JZU Institut za javno zdravstvo RS

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS

Ministarstvo privrede i preduzetništva RS

Ministarstvo prosvjete i kulture RS

Ministarstvo energetike i rudarstva RS

Ministarstvo porodice, omladine i sporta RS

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS

Ministarstvo pravde RS

Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju

Ministarstvo trgovine i turizma RS

Republički pedagoški zavod RS

Republički zavod za statistiku RS

Sigurna mreža

Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona

J.U. Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstvo Kantona Sarajevo

Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo

Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo

Služba za poslove sa strancima BiH

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)

Međureligijsko vijeće BiH

Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona

Univerzitet u Banja Luci

Zavod za javno zdravstvo Unsko-sanskog kantona

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona

Pedagoški zavod Unsko-sanskog kantona

„Vaša prava“

World Vision International

Udruženje mladih „Ružičnjak – LOS ROSALES“ Mostar

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sporta Zeničko-dobojskog kantona

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Zapadnohercegovačkog kantona

NAJZNAČAJNIJI DONATORI 2021.

